ĢENERĀLADVOKĀTA DAMASO RUISA-HARABO KOLOMERA [*DÁMASO RUIZ-JARABO COLOMER*] SECINĀJUMI,

sniegti 2009. gada 5. martā [1]

I — Ievads

1. *Juzgado de Primera Instancia e Instrucción nº 5 de San Javier* (Sanhavjeras Pirmās instances un izmeklēšanas tiesa Nr. 5) (Spānija) ir Tiesai uzdevusi divus prejudiciālus jautājumus par Padomes 2000. gada 29. maija Regulas (EK) Nr. 1348/2000 par tiesas un ārpustiesas civillietu un komerclietu dokumentu izsniegšanu Eiropas Savienības dalībvalstīs [2] interpretāciju. Tiesai ir šaubas par "ārpustiesas dokumenta" definīciju Kopienu tiesībās saistībā ar iepriekš minēto regulu. Tās neskaidrība ir radusies sakarā ar vairākām privāttiesiskām vēstulēm, kuras ar notāra starpniecību nosūtītas Sanhavjeras tiesai turpmākai paziņošanai Apvienotajā Karalistē.

2. Tiesai tādējādi ir iespēja viest skaidrību virknē svarīgu juridisku jautājumu. Pirmkārt, tiek apspriests jautājums par pieņemamību, jo iesniedzējtiesa apgalvo, ka tā ir pēdējās instances tiesa EKL 68. panta izpratnē. Komisija šim viedoklim nepiekrīt, un tādēļ Tiesai pirmoreiz jāsprieţ par sprieduma lietā *Lyckeskog* [3] rodamās judikatūras piemērošanu attiecībā uz iepriekš minēto tiesību normu. Otrkārt, ja tiktu apstiprināts, ka iesniedzējtiesai ir pēdējās instances tiesas statuss, vēl būtu jānoskaidro, vai tā var uzdot prejudiciālu jautājumu. Ievērojot, ka lieta attiecas uz ārpustiesas dokumentu [izsniegšanu] ar tiesvedību nesaistītos apstākļos, nav skaidrības par strīda patiesu esamību. Tādēļ jāizvērtē sprieduma lietā *Job Centre* [4] judikatūra, to pielāgojot šīs lietas apstākļiem. Treškārt, pamatjautājums ir ļoti vērtīgs, lai noskaidrotu jēdzienu "ārpustiesas dokuments", kas ir viens no visneskaidrākajiem Regulas Nr. 1348/2000 aspektiem.

II — Fakti

3. 2007. gada 23. oktobrī sabiedrība *Roda Golf & Beach Resort S.L.* (turpmāk tekstā — "*Roda Golf*") ar juridisko adresi Sanhavjerā notāra klātbūtnē sastādīja aktu par izsniegšanu un pieprasījumu, kurā lūgts ar *Juzgados de Primera Instancia e Instrucción de San Javier* kancelejas starpniecību, pamatojoties

1 — Oriģinālvaloda — spāņu.

2 — 2000. gada 29. maija Regula (OV L 160, 37. lpp.).

3 — 2002. gada 4. jūnija spriedums lietā C-99/00 (*Recueil*, I-4839. lpp.).

4 — 1995. gada 19. oktobra spriedums lietā C-111/94 (*Recueil*, I-3361. lpp.).

uz Regulu Nr. 1348/2000, izsniegt sešpadsmit vēstules virknei adresātu ar juridisko adresi Apvienotajā Karalistē.

4. Vēstulēs tika darīts zināms par nekustamā īpašuma pirkuma un pārdevuma līgumu, kas noslēgti ar katru no adresātiem, izbeigšanu.

5. Tā paša gada 2. novembrī pie iepriekš minētās tiesas sekretāra ieradās notārs un viņam iesniedza notariālā akta izsniegšanas dokumentu kopā ar sešpadsmit vēstuļu oriģināliem.

6. Ar [2007. gada] 29. novembra organizatorisku lēmumu iesniedzējtiesas sekretārs atteica vēstuļu nosūtīšanu. Viņš apgalvoja, ka Regulā Nr. 1348/2000 ārpustiesas dokumentu [izsniegšana] esot paredzēta vienīgi notiekošā tiesvedībā, kuras šajā gadījumā nebija. *Roda Golf* lūgums netika izpildīts, jo lūgums tika uzskatīts par neietilpstošu minētās regulas piemērošanas jomā.

7. 2007. gada 13. decembrī *Roda Golf* saskaņā ar *Ley de Enjuiciamiento Civil* [Civilprocesa likuma] 224. pantu iesniedza *recurso de reposición* [civilprocesā Spānijas *LEC* 451.–454. pantā paredzēts tiesību aizsardzības līdzeklis procesuālo lēmumu vai rīkojumu, bet ne spriedumu, grozīšanai vai atcelšanai, kuru iesniedz attiecīgo procesuālo lēmumu vai rīkojumu pieņēmušajai instancei un kura iesniegšana neaptur tā izpildi] *Juzgado de Primera Instancia e Instrucción nº 5 de San Javier*. Izskatot šo sūdzību par sekretāra organizatorisko lēmumu, tiesa šaubījās par Regulas Nr. 1348/2000 interpretāciju, kam ir būtiska nozīme, lemjot jautājumu par *Roda Golf* lūguma apmierināšanu, un tādēļ tā apturēja tiesvedību pamata prāvā un, pamatojoties uz EKL 68. pantu saistībā ar EKL 234. pantu, lūdza Tiesai sniegt prejudiciālu nolēmumu.

III — Atbilstošās tiesību normas

A — *Atbilstošās Kopienu tiesību normas*

8. EK līguma IV sadaļā iestādēm ir piešķirtas pilnvaras īstenot ar personu brīvu pārvietošanos saistītās politikas. Šīs prejudiciālās tiesvedības mērķiem īpaši jānorāda uz šādām tiesību normām:

“65. pants

Pasākumi tiesu iestāžu sadarbībai pārrobežu civillietās, kurus nosaka saskaņā ar 67. pantu

un tiktāl, ciktāl tas vajadzīgs iekšējā tirgus pienācīgas darbības nodrošināšanai, ir arī:

[..]"

a) uzlabošana un vienkāršošana:

— pārrobežu sistēmā tiesas un ārpustiesas dokumentu izsniegšanai,

9. Regulā Nr. 1348/2000 tiek regulēta tiesas un ārpustiesas civillietu un komerclietu dokumentu izsniegšana dalībvalstīs [5]. Šajā gadījumā interpretācijas nolūkiem kalpo regulas preambulas otrais un sestais apsvērums, kuros noteikts, ka "pareiza iekšējā tirgus darbība ir saistīta ar vajadzību uzlabot un paātrināt tiesas un ārpustiesas civillietu un komerclietu dokumentu nosūtīšanu izsniegšanai dalībvalstīs [iekšējā tirgus pareizai darbībai vajadzīgs uzlabot un paātrināt tiesas un ārpustiesas civillietu un komerclietu dokumentu nosūtīšanu starp dalībvalstīm to izsniegšanai]". Šis nosacījums nozīmē, ka šo dokumentu nosūtīšanai "dalībvalstu iecelto vietējo iestāžu starpā ir jābūt tiešai un izmantojot ātrus līdzekļus".

[..].

68. pants

10. Lai gan Regulas Nr. 1348/2000 uzmanības centrā ir ārpustiesas dokumenti, tajā tie nav nedz definēti, nedz arī paredzēta īpaša to [izsniegšanas] kārtība. Tiem ir veltīta viena vienīga tiesību norma, proti, 16. pants:

1. Šai sadaļai 234. pantu piemēro šādos apstākļos un ar šādiem nosacījumiem: ja jautājums par šīs sadaļas interpretāciju vai par tādu Kopienas iestāžu aktu spēkā esamību vai interpretāciju, kas pieņemti, pamatojoties uz šo sadaļu, ir radies sakarā ar kādu lietu, ko izskata kādas dalībvalsts tiesa, kuras nolēmumus saskaņā ar attiecīgās valsts tiesību sistēmu nevar pārsūdzēt, tad šī tiesa, ja tā uzskata, ka lietas izspriešanai ir jāizlemj attiecīgais jautājums, lūdz Tiesu sniegt par to savu nolēmumu.

"Ārpustiesas dokumentus var nosūtīt izsniegšanai citā dalībvalstī saskaņā ar šīs regulas noteikumiem."

5 — Regula (EK) Nr. 1348/2000 ir atcelta un aizstāta ar Eiropas Parlamenta un Padomes 2007. gada 13. novembra Regulu (EK) Nr. 1393/2007 par tiesas un ārpustiesas civillietu vai komerclietu dokumentu izsniegšanu dalībvalstīs (OV L 324, 79. lpp.). Tomēr ar šo jauno tiesību aktu izdarītie grozījumi neattiecas uz šo prejudiciālo nolēmumu.

11. 2001. gada 25. septembrī Komisija saskaņā ar Regulas Nr. 1348/2000 17. panta b) punktu pieņēma Lēmumu, ar ko apstiprina saņēmēju iestāžu rokasgrāmatu un to dokumentu glosāriju, kurus var izsniegt [saskaņā ar Padomes Regulu (EK) Nr. 1348/2000 par tiesas un ārpustiesas civillietu un komerclietu dokumentu izsniegšanu dalībvalstīs] [6], kura II pielikumā ir ietverts minētais dokumentu uzskaitījums, kas gan ir vienīgi ilustratīvs un nav pilnīgs. Punktā, kas attiecas uz Spāniju, ir noteikts, ka "izsniedzamie ārpustiesas dokumenti ir netiesas dokumenti, ko izdevušas publiskas iestādes, kurām saskaņā ar Spānijas tiesību aktiem piekrīt veikt izsniegšanu" [neoficiāls tulkojums].

B — *Atbilstošās valsts tiesību normas*

12. *Ley 1/2000, de 7 de enero, de Enjuiciamiento Civil* [2000. gada 7. janvāra Likuma Nr. 1/2000 par Civilprocesu] (turpmāk tekstā — "*LEC*") [7] 223. un 224. pantā ir paredzēti noteikumi par nolēmumiem, ko civillietās pieņem tiesas sekretārs.

"*223. pants. Organizatoriskie lēmumi*

1. Tiesas sekretāriem piekrīt pieņemt organizatoriskus lēmumus, ar kuriem tiek nodrošināta lietu virzība atbilstoši likumā noteiktajam.

2. Organizatoriskajos lēmumos [vienīgi] izklāsta nolemto, norādot tos pieņēmušā sekretāra vārdu, datumu un parakstu.

224. pants. Organizatorisko lēmumu pārskatīšana

1. Nav spēkā organizatoriskie lēmumi, ar kuriem izlemti jautājumi, kas saskaņā ar likumu jāizlemj ar procesuālo lēmumu, rīkojumu vai spriedumu.

2. Iepriekšējā punktā neminētajos gadījumos organizatoriskie lēmumi var tikt atcelti arī pēc

6 — Komisijas Lēmums 2001/781/EK, ar ko apstiprina saņēmēju iestāžu rokasgrāmatu un to dokumentu glosāriju, kurus var izsniegt saskaņā ar Padomes Regulu (EK) Nr. 1348/2000 par tiesas un ārpustiesas civillietu un komerclietu dokumentu izsniegšanu dalībvalstīs (OV L 298, 1. lpp.). Šajā dokumentā divreiz izdarīti grozījumi, proti, ar Komisijas 2002. gada 3. aprīļa Lēmumu 2002/350/EK (OV L 125, 1. lpp.) un Komisijas 2007. gada 16. jūlija Lēmumu 2007/500/EK (OV L 185, 24. lpp.), tomēr neviens no šiem abiem grozījumiem neattiecas uz šo lietu.

7 — [2000. gada] 8. janvāra *BOE* Nr. 7.

tā lietas dalībnieka lūguma, kura intereses tajos ir aizskartas, ja tie ir pretrunā kādai tiesību normai vai ar tiem izlemti jautājumi, kuri saskaņā ar šo likumu jāizlemj procesuālā lēmumā.

3. Iepriekšējā punktā minēto apstrīdēšanu izskata un izlemj saskaņā ar noteikumiem par *recurso de reposición*."

13. Organizatoriskos lēmumus saskaņā ar iepriekš minētajā *LEC* 224. panta 3. punktā skaidri noteikto [pārsūdz] civilprocesuālajās tiesībās paredzētās *recurso de reposición* ceļā. Šis līdzeklis vispārīgi ir paredzēts procesuālo lēmumu un rīkojumu pārskatīšanai, un noteikumi par to izklāstīti *LEC* 451.–454. pantā:

"*451. pants. Pārsūdzami nolēmumi. Atliekošas iedarbības neesamība*

Par jebkuriem civillietu tiesas pieņemtiem procesuālajiem lēmumiem un izdotiem rīkojumiem, kas nav galīgi stājušies spēkā, var iesniegt *recurso de reposición* tajā pašā tiesā, kura pieņēmusi pārsūdzēto nolēmumu, kuru tā neliedz izpildīt.

452. pants. Termiņš, forma un nepieņemamība

Recurso de reposición jāiesniedz piecu dienu laikā, un tajā jāizklāsta pārkāpums, kas, pēc sūdzības iesniedzēja domām, izdarīts ar nolēmumu.

Ja abi šie nosacījumi nav izpildīti, ar nepārsūdzamu procesuālo lēmumu *recurso de reposición* atzīst par nepieņemamu.

453. pants. Atbildētāju tiesības tikt uzklausītiem un nolēmums

1. Pēc tam, kad *recurso de reposición* ir pieņemta izskatīšanā, pārējiem pārstāvētajiem lietas dalībniekiem atvēl vispārēju piecu dienu termiņu, kurā to var apstrīdēt, ja tie uzskata par vajadzīgu.

2. Pēc apstrīdēšanas termiņa beigām, neraugoties uz to, vai ir vai nav iesniegti prasījumi, tiesa šajā jautājumā bez turpmākām formalitātēm piecu dienu laikā pieņem rīkojumu.

454. pants. Rīkojuma, ar kuru tiek izlemts par recurso de reposición, nepārsūdzamība

Izņemot gadījumus, kad ir pieļaujama sūdzība [*recurso de queja* — civilprocesā Spānijas *LEC* 494.–495. pantā paredzēta sūdzība par atteikumu pieņemt pārsūdzību apelācijas, kasācijas vai citā kārtībā, kuru iesniedz augstākas instances tiesai, kuras piekritībā būtu izskatīt nepieņemto pārsūdzību], rīkojums, ar kuru tiek izlemts par *recurso de reposición*, nav pārsūdzams, tomēr neliedzot pēc vajadzības atkārtoti pievērst uzmanību jautājumam, par kuru ir *recurso de reposición*, gadījumā, ja tiek pārsūdzēts galīgais nolēmums."

14. Saskaņā ar *LEC* 455. pantu par pirmās instances tiesu rīkojumiem var celt apelācijas sūdzību, ja vien tie ir "galīgi" vai "[tas] īpaši noteikts likumā".

15. Visbeidzot, *LEC* 207. pantā noteikts, ka "nolēmumi, ar kuriem tiek izbeigta lietas izskatīšana pirmajā instancē un izlemtas par tiem celtās pārsūdzības, ir galīgi".

16. Notariālos aktus regulē 1944. gada *Reglamento Notarial* [Notāru darbības nolikums] [8], kurā vairākkārt tikuši izdarīti grozījumi. Tā

8 — *Decreto de 2 de junio, por el que se aprueba con carácter definitivo el Reglamento de la Organización y Régimen del Notariado* [1944. gada 2. jūnija dekrēts, ar kuru galīgi apstiprināts Notariāta organizācijas un darbības reglaments] (1944. gada 7. jūlija *BOE* Nr. 189).

202.–206. pantā paredzēti šādi noteikumi par izsniegšanas un pieprasījuma aktiem:

"*202. pants*

Paziņošanas aktu mērķis ir paziņot personai notāra iejaukšanos lūgušas personas informāciju vai lēmumu, un pieprasījuma aktu mērķis ir turklāt pieprasīt saņēmējam izdarīt noteiktu darbību.

Ja vien kādā tiesību normā nav noteikts citādi, notārs pēc saviem ieskatiem var veikt paziņojumus un pieprasījumus, saņēmējam nosūtot notariālu aktu, norakstu vai vēstuli ierakstītā vēstulē ar saņemšanas apstiprinājumu.

Ja iepriekšējā punktā noteiktā kārtība netiek izmantota, notārs ierodas pieteicēja norādītajā adresē vai vietā, kurā jāveic paziņošana vai pieprasījums, norādot savu notāra statusu un ierašanās mērķi. Saņēmēja prombūtnē notariālo aktu drīkst pieņemt jebkura persona, kas atrodas norādītajā vietā un apliecina savu identitāti. Ja paziņojumu neviens nepieņem, šo apstākli konstatē. Ja ēkai ir durvju sargs, formalitāti var uzskatīt par izpildītu ar viņa starpniecību.

Formalitāti izpilda, iesniedzot notariālo aktu, ko notārs parakstījis vismaz ar uzvārdu, un kurā burtiski atkārtots paziņojums vai pieprasījums un izklāstītas saņēmēja tiesības sniegt atbildi, un norādīts to izmantošanas termiņš saskaņā ar 204. pantu.

[..]

203. pants

Ja saņēmējs [vai] viņa pārstāvis [..] atsakās notariālo aktu pieņemt vai aktīvi vai pasīvi pretojas tā saņemšanai, par to izdara atzīmi un paziņojumu uzskata par veiktu. Atzīme tiek izdarīta arī par jebkuru apstākli, kas notāram liedz iesniegt dokumentu; šajā gadījumā ievēro 202. panta sestajā daļā noteikto kārtību.

204. pants

Pieprasījuma vai paziņojuma saņēmējam ir tiesības atbildēt notāra klātbūtnē tajā pašā aktā, tomēr savā atbildē neietverot citus pieprasījumus vai paziņojumus, jo tie noformējami atsevišķā aktā.

[..]

206. pants

Paziņojumi vai pieprasījumi, kas tiesību aktos paredzēti, neprecizējot to rekvizītus vai formalitātes, izdarāmi iepriekšējos pantos noteiktajā kārtībā. Tomēr gadījumos, kad minētajās tiesību normās ir paredzēts īpašs regulējums vai norādīti atšķirīgi rekvizīti vai formalitātes attiecībā uz adresi, vietu, personām, ar kurām formalitātes veicamas, vai jebkuru citu jautājumu, to veic atbilstoši attiecīgajās tiesību normās īpaši noteiktajam, nepiemērojot šā nolikuma 202. panta un atbilstošo pantu noteikumus."

IV — Prejudiciālie jautājumi

17. Ar 2008. gada 3. janvāra rīkojumu *Juzgado de Primera Instancia e Instrucción nº 5 de San Javier* saskaņā ar EKL 68. pantu saistībā ar EKL 234. pantu nosūtīja lūgumu sniegt prejudiciālu nolēmumu par interpretā-

ciju. Tā īsi norādīja, ka ir izpildīts iepriekš minētajā tiesību normā noteiktais (it īpaši, ka iesniedzējtiesas nolēmums nav pārsūdzams), un uzdeva Tiesai šādus divus jautājumus:

"1) Vai Padomes Regulas Nr. 1348/2000 piemērošanas jomā ietilpst tikai un vienīgi privātpersonu starpā notiekoša ārpustiesas dokumentu nosūtīšana izsniegšanai, izmantojot Eiropas Savienības [dalībvalstu] tiesu materiālos un personāla resursus un pamatojoties uz Eiropas Kopienu tiesību aktiem, neuzsākot tiesvedību?

2) Vai turpretim Regulu Nr. 1348/2000 piemēro tikai un vienīgi tiesu iestāžu sadarbībā starp dalībvalstīm un kādā notiekošā tiesvedībā (EKL 61. panta c) punkts, 67. panta 1. punkts un 65. pants, un Regulas Nr. 1348/2000 preambulas sestais apsvērums)?"

18. Rīkojums par lūgumu sniegt prejudiciālu nolēmumu Tiesas kancelejā tika iesniegts 2008. gada 14. janvārī. EK Tiesas Statūtu 23. pantā noteiktajā termiņā apsvērumus iesniedza *Roda Golf*, Latvijas, Ungārijas, Polijas, Slovākijas, Čehijas Republikas, Spānijas, Grieķijas, Vācijas un Itālijas valdības, kā arī Komisija.

19. Lai gan šīs lietas [iznākumam] ir iespējama praktiska ietekme uz valstu tiesu darba organizāciju, neviena no iepriekš minētajām valstīm, nedz Komisija, nedz sūdzības iesniedzēja pamata prāvā nav lūgušas noturēt tiesas sēdi tam atvēlētajā termiņā, un tādēļ lieta bija sagatavota šo secinājumu rakstīšanai 2008. gada 13. novembrī.

V — Pieņemamība

20. Komisija apgalvo, ka *Juzgado de Primera Instancia e Instrucción nº 5 de San Javier* neesot tiesīga lūgt sniegt prejudiciālu nolēmumu saskaņā ar EKL 68. pantu tāpēc, ka tā nav pēdējās instances tiesa un tajā nenotiek uz pušu sacīkstes principa balstīta tiesvedība. Par šo jautājumu neizsakās neviena no apsvērumus iesniegušajām valdībām, savukārt *Roda Golf* norāda virkni iemeslu, lai pamatotu [jautājumu] pieņemamību. Ievērojot, ka šis ir delikāts jautājums par EKL 68. pantu, katru no abām iebildēm iztirzāšu sīki un savrupi.

A — *Pirmā iebilde pret pieņemamību: EKL 68. pants un tiesas, kuras lēmumus nevar pārsūdzēt, jēdziens*

21. Šajā lietā Tiesai jāizvērtē EKL 68. pantā noteiktais ierobežojums, saskaņā ar kuru vienīgi pēdējās instances tiesas var lūgt

sniegt prejudiciālu nolēmumu saistībā ar EK līguma IV sadaļu un no tā atvasinātajām tiesību normām. Pirms šā noteikuma piemērošanas konkrētajā lietā uzskatu par vajadzīgu izklāstīt tā priekšvēsturi un iemeslus, kas mudinājuši dalībvalstis šādu noteikumu paredzēt, uzsverot no šā ierobežojuma izrietošos šķēršļus un trūkumus dialogā starp tiesām.

1) EKL 68. panta izcelsme un pamatojums

22. Lai izveidotu brīvības, drošības un tiesiskuma telpu līdz ar visām no tās izrietošajām priekšrocībām, nācās ievērojami pielāgot tradicionālos juridiskos līdzekļus. Personu brīva pārvietošanās Savienības teritorijā bija izaicinājums integrācijas projektam, jo līdz ar personām tiek pārvietota arī viņu vitālo interešu vide. Ar Šengenas mantojumu [*acquis*], piemēram, tika pamazām ieviesta savstarpējā atzīšana krimināltiesību jomā [9]; ar noteikumiem attiecībā uz nosacījumiem par dzīvesvietu nācās risināt grūtības, ar kurām saskārās ar Kopienu pilsoņiem tiesiskās attiecībās esošie trešo valstu pilsoņi [10]; tāpat tiesu un policijas iestāžu sadarbība krimināllietās ir vairojusi Eiropā vēl nepieredzētu sadarbību dažādu valstu iestāžu starpā [11].

23. Šajos apstākļos dalībvalstis ar piesardzību izturējās pret šī procesa ietekmi uz Savienības tiesu iekārtu. Amsterdamas līguma parakstīšanas priekšdarbos Padomes prezidijs pauda bažas par lielo skaitu Tiesai iespējami izteikto lūgumu sniegt prejudiciālu nolēmumu, kas ne vien pārslogotu un apgrūtinātu tās darbspēju, bet arī kavētu lūgumus sniegt prejudiciālu nolēmumu izteikušo valstu tiesu darbu. Ievērojot iepriekš minēto, prezidijs ierosināja apsvērt vairākas Tiesas lomas izmaiņas [12].

24. Padomē paustie apsvērumi tika pienācīgi atspoguļoti pašreizējā EKL 68. pantā, kurš tika ietverts ar Amsterdamas līgumu izdarīto grozījumu ceļā. Šajā tiesību normā dalībvalstu tiesām ļauts pamatoties uz EKL 234. pantu saistībā ar EKL IV sadaļu, kā arī ar to pamatotajiem atvasināto tiesību aktiem, taču

9 — Konvencijas, ar ko īsteno Šengenas 1985. gada 14. jūnija Nolīgumu starp Beniluksa Ekonomikas savienības valstu valdībām, Vācijas Federatīvās Republikas valdību un Francijas Republikas valdību par pakāpenisku kontroles atcelšanu pie kopīgām robežām (OV L 239, 19. lpp.), 54. pantā ir pieņemts krimināltiesību princips *ne bis in idem*, ar kuru saistītā tiesu prakse ir palīdzējusi nostiprināt tiesu nolēmumu savstarpēju atzīšanu krimināllietās.

10 — Šajā jomā radušos nopietno problēmu dēļ mainīts judikatūras kurss. Šajā sakarā skat. 2008. gada 25. jūlija spriedumu lietā C-127/08 *Metock* u.c. (Krājums. I-6241. lpp.).

11 — Šo kraso izmaiņu visuzskatāmākais piemērs ir Padomes 2002. gada 13. jūnija Pamatlēmums 2002/584/TI par Eiropas apcietināšanas orderi un par nodošanas procedūrām starp dalībvalstīm (OV L 190, 1. lpp.), par kuru pieņemti tādi ļoti nozīmīgi nolēmumi kā 2007. gada 3. maija spriedums lietā C-303/05 *Advocaten voor de Wereld* (Krājums, I-3633. lpp., 28. punkts).

12 — *Marco general para un proyecto de reforma de los Tratados, comentario al artículo G* [Līgumu grozījumu projekta vispārīgais pamatojums, komentārs par G pantu]. Ar tā tekstu var iepazīties izdevumā *Revue Trimestrielle de Droit Européen*, Nr. 1, 33, 1997, 187. lpp. Par noteikuma izcelsmi skat. Albors-Llorens, A., "Changes in the Jurisdiction of the European Court of Justice Under the Treaty of Amsterdam", *Common Market Law Review*, Nr. 35, 1998, 1273.–1276. lpp.; Langrish, S., "The Treaty of Amsterdam: Selected Highlights", 23 *European Law Review*, 1998, 8. lpp., un Labayle, H., "Le Traité d'Amsterdam. Un espace de liberté, de sécurité et de justice", *Revue Trimestrielle de Droit Européen*, Nr. 33, 1997, 873.–874. lpp.

ar vairākām atšķirībām, kuru starpā izceļas nosacījums, ka lūgumu sniegt prejudiciālu nolēmumu var izteikt tikai valstu tiesas, kuru lēmumus nevar pārsūdzēt.

25. Iepriekš minētajā 68. pantā tika paredzēti tā sauktie dažāda ātruma prejudiciālie jautājumi un tika noteikta diferencēšana, kas bija gluži pretēja Kopienu [tiesību aizsardzības] līdzekļu sistēmas tradicionālajai viengabalainībai un vienveidīgumam, turklāt apstrīdot Tiesas viedokli, kura 1995. gada Ziņojumā par noteiktiem Līguma par Eiropas Savienību piemērošanas aspektiem [13] bija noteikusi, ka valstu tiesu tiesības uzdot prejudiciālus jautājumus nedrīkst ierobežot. Tiesa uzskatīja, ka šāds ierobežojums mazinātu Kopienu tiesību vienveidīgumu un saskaņotību [14].

26. Dalībvalstu uzstājības rezultātā prejudiciālā nolēmuma tiesvedības regulējumā tika izdarīti grozījumi, lai arī joprojām ir grūti iedomāties bijāto jautājumu pieplūdumu, jo LES 35. pantam, uz kuru pamatoties var visu šā panta 2. punktu izmantojušo valstu, izņemot Spāniju, tiesas [15], nav bijusi postoša iedarbība. Gluži pretēji, nesenā paātrinātās prejudiciālā nolēmuma tiesvedības pieņemšana uzskatāmi apliecina Tiesas gatavību ar brīvības, drošības un tiesiskuma telpu saistītās lietas izspriest paātrinātā kārtībā, un nekas neliecina par īpašām bažām par lūgumu sniegt prejudiciālu nolēmumu iespējamu pieplūdumu [16].

27. EKL 68. pants tulkojams, ievērojot pamattiesības uz tiesību efektīvu aizsardzību tiesā. Noteikumi, kuros ierobežotas tiesības lūgt sniegt prejudiciālu nolēmumu, jāinterpretē šauri. EKL 68. pantā valsts tiesai noteikto ierobežojumu vājums rada arī virkni praktisku seku, kuras jāizklāsta un jāpiemēro *Juzgado de Primera Instancia e Instrucción nº 5 de San Javier* nodotajā lietā.

13 — Tiesas 1995. gada maija ziņojums.

14 — Šo norūpēšanos tā skaidri izklāsta 11. punktā, brīdinādama: "Ierobežojot iespējas vērsties Tiesā, tiktu apdraudēta Kopienu tiesību vienveidīga piemērošana un interpretācija visā Eiropas Savienībā un tādējādi privātpersonām iespējami būtu liegta efektīva tiesiskā aizsardzība un mazinātos judikatūras vienotība. [..] Prejudiciālo nolēmumu kārtība ir iekšējā tirgus darbības īstenais stūrakmens, jo tai ir būtiska loma, lai līgumos noteiktajām tiesībām nodrošinātu Kopienas raksturu, un tās mērķis ir panākt, lai šīm tiesībām jebkādos apstākļos visās dalībvalstīs būtu vienāda iedarbība. [..] Viens no Tiesas pamatuzdevumiem ir nodrošināt tieši šādu vienveidīgu interpretāciju, un tā šo pienākumu pilda, atbildot uz dalībvalstu tiesu uzdotajiem jautājumiem".

15 — Šīs dalībvalstis, izņemot Spāniju, ir noteikušas, ka lūgt Tiesu sniegt prejudiciālu nolēmumu saskaņā ar LES 35. pantu drīkst jebkura šīs dalībvalsts tiesa. Ar Tiesas Pētniecības un dokumentācijas nodaļas sagatavoto noderīgo dokumentu, lai arī tajā nav atjaunināta informācija par deklarāciju stāvokli, var iepazīties interneta vietnē: *http://curia.europa.eu/es/instit/txtdocfr/txtsenvigueur/art35.pdf*.

16 — Jaunā steidzamības prejudiciālā tiesvedība, kas pieņemta 2008. gada 15. janvārī (OV L 24, 39. lpp.) un regulēta Tiesas Reglamenta 104.b pantā, papildus neapšaubāmajiem draudiem judikatūras saskaņotībai un vienotībai (pat nerunājot par, piemēram, ar atklātību saistīto procesuālo pamatgarantiju mazināšanu), var apdraudēt arī šīs Tiesas darbspēju [prejudiciālā] nolēmuma sniegšanas lūgumu (visnotaļ iespējama) strauja pieplūduma gadījumā nākotnē. Jaunās tiesvedības atbalstītājus nav atturējuši pat šie draudi.

2) EKL 68. pantā noteikto tiesu dialoga ierobežojumu šaurā interpretācija

28. Jebkura atkāpe no noteikuma jāinterpretē šauri. EKL 68. panta īpašie noteikumi par prejudiciālā nolēmuma tiesvedību atšķiras no EKL 234. pantā paredzētā *genus* un tādēļ tulkojami šauri. Tomēr šis rezultāts nav panākams ar hermeneitikas kritērijiem vien.

29. Tiesas pieejamība ir rietumu juridiskās kultūras pīlārs. 1215. gada *Magna Carta* tika noteikts: "To no one will we sell, to no one will we deny or delay right or justice" [17], atspoguļojot aksiomu, kas Eiropā ir palikusi spēkā tādā mērā, ka pat parādās Eiropas Cilvēka tiesību un pamatbrīvību aizsardzības konvencijā [18], Eiropas Savienības Pamattiesību hartā [19] un Tiesas judikatūrā [20]. Tādējādi viens no Kopienu tiesību vispārīgajiem principiem ir tiesības uz tiesību efektīvu aizsardzību tiesā, balstoties uz kurām tiek organizēta tiesu pieejamība. Dažās dalībvalstīs, piemēram, Vācijā un Spānijā šīs pamattiesības ietver arī prejudiciālā nolēmuma tiesvedību saskaņā ar EKL 234. pantu [21]. Šim lūgumam sniegt prejudiciālu nolēmumu ir divtik svarīga nozīme personas procesuālo garantiju nodrošināšanā kā Kopienu, tā arī valsts mērogā [22]. Tiesas pieejamība nozīmē ne vien tiesvedības uzsākšanu, bet arī tās izskatīšanu tiesā pēc piekritības. Turklāt lūgums sniegt prejudiciālu nolēmumu procesuāli iemieso Kopienu tiesību vienveidīguma un saskaņotības nosacījumus, un tādēļ ikvienai valsts tiesai jābūt tiesībām lūgt palīdzību Tiesai [23]. Jebkurš šķērslis, kas valsts tiesai liedz izteikt lūgumu sniegt prejudiciālu nolēmumu, šīs pamattiesības devalvē. Balstoties uz šo premisu, var secināt, ka EKL 68. panta ierobežojumi, ja tos tulko saskaņā ar tiesībām uz tiesību efektīvu aizsardzību tiesā, kļūst pielaidīgāki [24].

30. EKL 68. panta šaura izpratne atbalstāma arī institucionālu apsvērumu dēļ. Svarīgākais no tiem ir apstāklis, ka Tiesai ir izņēmuma piekritība spriest par [Kopienu tiesību aktu] spēkā esamību. Paredzot, ka prejudiciālu

17 — *Magna Carta Libertatum*, 40. punkts. Par tiesību uz iespēju vērsties tiesā pamatā esošās vērtības evolūciju skat. Zuckerman, A., *Zuckerman on Civil Procedure. Rules and Procedures*, Londona, Sweet & Maxwell, 2006, 59.–64. lpp.

18 — Konvencijas 6. pants.

19 — Hartas 47. pants.

20 — Tiesas 1986. gada 15. maija spriedums lietā 222/84 *Johnston* (*Recueil*, 1651. lpp., 18. un 19. punkts), 1987. gada 15. oktobra spriedums lietā 222/86 *Heylens* u.c. (*Recueil*, 4097. lpp., 14. punkts), 2001. gada 27. novembra spriedums lietā C-424/99 Komisija/Austrija (*Recueil*, I-9285. lpp., 45. punkts), 2002. gada 25. jūlija spriedums lietā C-50/00 P *Unión de Pequeños Agricultores*/Padome (*Recueil*, I-6677. lpp., 39. punkts) un 2003. gada 19. jūnija spriedums lietā C-467/01 *Eribrand* (*Recueil*, I-6471. lpp., 61. punkts).

21 — Vācijas *Bundesverfassungsgericht* [Federālās Konstitucionālās tiesas] 2001. gada 9. janvāra spriedums un Spānijas *Tribunal Constitucional* [Konstitucionālās tiesas] 2004. gada 19. aprīļa spriedums lietā 58/2004. Interesanti komentāri par šiem spriedumiem rodami Arndt, F., "The German Federal Constitutional Court at the Intersection of National and European Law: Two Recent Decisions", *German Law Journal*, Nr. 11, 2001, un Alonso García, R., "Comentario a la sentencia 58/2004", *Common Market Law Review*, Nr. 42, 2005.

22 — Martín Rodríguez, P. "La cuestión prejudicial como garantía constitucional: a vueltas con la relevancia constitucional de derecho comunitario". *Revista Española de Derecho Constitucional*. Nr. 72, 2004, un Azpitarte Sánchez, M. *El Tribunal Constitucional ante el control del derecho comunitario derivado*. Madride, Civitas, 2002.

23 — 2008. gada 16. decembra spriedums lietā C-210/06 *Cartesio* (Krājums, I-9641. lpp., 96. un 97. punkts).

24 — Šī kritērija piemērošanu attiecībā uz EKL 68. pantu atbalstījuši Baquero Cruz, J., "El Auto Dem'Yanenko: expulsión de ciudadanos de terceros Estados y TJCE", *Revista Española de Derecho Comunitario Europeo*, Nr. 19, 2004, 944. un nākamās lpp.

nolēmumu sniegšanu var lūgt tikai pēdējās instances tiesas, zemāko instanču tiesām nav zināms par nolēmumiem, kuros Kopienu tiesību akti atzīti par spēkā neesošiem un kurus saskaņā ar Līgumu pieņemt var tikai Tiesa [25]. Šī situācija liek tiesām, kuru lēmumus var pārsūdzēt, piemērot tiesību normu, kuru tās uzskata par spēkā neesošu, vai vēl ļaunāk — izvērtēt jautājumu par tās spēkā neesamību, kas ir tikai Tiesas ziņā. Tādēļ, pēdējās instances jēdzienu tulkojot gaužām stingrā izpratnē, pieaugtu Kopienu tiesību normu likumības uzraudzības sadrumstalošanās draudi.

31. Tādēļ neizbrīna, ka rodas tādas ierosmes par EKL 68. panta atcelšanu kā, piemēram, Komisijas 2006. gadā aizsāktā ierosme šīs tiesību normas īpašos noteikumus atcelt vienveidības, tiesību efektīvas aizsardzības tiesā un Kopienu tiesu iekārtas efektīva darba interesēs [26]. Lai arī ierosme netika īstenota, Komisija ir diezgan daiļrunīgi izteikusies, ka EKL 68. pants ir "pretrunā proce-

25 — 1987. gada 22. oktobra spriedums lietā 314/85 *Foto-Frost* (*Recueil*, 4199. lpp., 20. punkts).

26 — Komisijas 2006. gada 28. jūnija Paziņojums Eiropas Parlamentam, Padomei, Eiropas Ekonomikas un sociālo lietu komitejai, Reģionu Komitejai un Eiropas Kopienu tiesai [par Eiropas Kopienas dibināšanas līguma IV sadaļā ietverto noteikumu par Tiesas kompetenci pielāgošanu], lai nodrošinātu efektīvāku tiesisko aizsardzību (COM(2006) 346, galīgā redakcija). Minētajā dokumentā, kurā asi nopelts 68. pants, pausta no [Komisijas] šajā tiesvedībā ieņemtās krietni vien atšķirīga nostāja. Ja šis noteikums, pēc tās domām, ir tiesību norma, kas apgrūtina iespējas vērsties tiesā, nespēju saprast, kāpēc tā tik dedzīgi uzstāj uz iesniedzējtiesas uzdotā jautājuma nepieņemamību. Vēl jo vairāk tāpēc, ka, iepazīstoties ar lietas būtību, redzams, ka Komisija atbalsta Regulas Nr. 1348/2000 maksimālistisku izpratni, kas apliecina šīs lietas neapšaubāmo svarīgumu ne vien strīda pusēm, bet arīdzan attīstību aizsākušās brīvības, drošības un tiesiskuma telpas tiesībām.

suālās ekonomijas principam" [27], "[rada] dalībvalstu tiesu resursu [nelietderīgu izšķērdēšanu]" [28], to pat atzīstot par "nekonsekvent[u] arī attiecībā pret pārējiem Līguma noteikumiem" [29]. Arī dalībvalstīm nebija iebildumu izskaust EKL 68. panta īpašos noteikumus par prejudiciālu nolēmumu, kad tās sagatavoja Līguma par konstitūciju Eiropai projektu un Lisabonas līgumu, kuru noteikumos vairs netiek paredzētas atšķirīgas prejudiciālu nolēmumu kārtības.

32. Kopsavilkumā secināms, ka prejudiciāla nolēmuma lūgšanas tiesības paredzēšana tikai pēdējās instances tiesām jāinterpretē sašaurināti. EKL 68. panta stāšanās spēkā ir precedents, kura atbilstība EKL 234. panta garam ir apšaubāma to anomāliju dēļ, ko tas rada ne vien [minētā panta] dinamikā, bet arī Kopienu tiesu iekārtā. Kādā nesenā rakstā Pjērs Peskatore [*Pierre Pescatore*] rakstīja, ka EKL 234. panta mehānisms ir "Eiropas tiesiskā mantojuma neaizskarams svētums" [30]. Jebkādas šā iekšējā tirgus darbības stūrakmens [31] izmaiņas jāizvērtē ārkārtīgi rūpīgi, jo Eiropas tiesu iekārtas pamati balstās galvenokārt uz sekmīgi izdevušos prejudiciālā nolēmuma tiesvedību. Tādēļ neizbrīna, ka alternatīvu paradigmu aizstāvētāji ir novērsušies no

27 — Turpat, 6. lpp.

28 — Turpat.

29 — Turpat, 7. lpp.

30 — Pescatore, P. "Preliminary Rulings — Evolution of the System". *50th Anniversary of the Court of Justice of the European Communities. Conference on Cooperation between the Court of Justice and the National Courts*. Luksemburga, Publikāciju birojs, 2003, 29. lpp.

31 — Šo formulējumu aizgūstu no [bijušā Tiesas] priekšsēdētāja Roberta Lekūra [*Robert Lecourt*] viņa pazīstamajā darbā "Le rôle unificateur du juge dans la Communauté", *Études de droit des Communautés Européennes, Mélanges offerts à Pierre-Henri Teitgen*, Pedone, Parīze, 1984, 227. lpp.

Kopienu tradīcijas, pamatojoties uz EKL 68. pantu [32]. Ja pienācis laiks mainīt sadarbības attiecības Tiesas un valstu tiesu starpā, iespējams, ka tādi grozījumi kā EKL 68. panta izdarītie nebūtu piemērotākais risinājums.

33. Zinot, ka *Juzgado de Primera Instancia e Instrucción nº 5 de San Javier* ir Spānijas civillietu tiesu iekārtas hierarhijas pirmais posms, jānoskaidro, vai pēdējās instances tiesa EKL 68. panta izpratnē ir valsts tiesu iekārtas augšgalā esošā vai tā, kura lietu izskata pēdējā atbilstoši iekšējai prasību celšanas kārtībai. Citiem vārdiem sakot, jānoskaidro, kā attiecībā uz EKL 234. pantu Tiesa to jau darījusi lietā *Lyckeskog* [33], vai jābalstās uz organisko vai konkrētā strīda teoriju. Iepriekš minētajā spriedumā tika izmantota otrā teorija, apstiprinot ģenerāladvokāta Ticano [*Tizzano*] detalizētos secinājumus, kuros vērsta uzmanība uz pieaugošu judikatūras attīstību šajā virzienā [34]. Sprieduma 15. punktā konstatēts, ka saskaņotību un vienveidīgumu panāk, "ja šis pienākums lūgt sniegt prejudiciālu nolēmumu [..] gulstas uz augstākajām tiesām [..], *kā arī ikvienu valsts tiesu, kuras lēmumus nevar pārsūdzēt tiesā* [..]".

34. Šīs dilemmas atrisinājumu rodu gan iepriekš izklāstītajos argumentos, gan Tiesas judikatūrā. Tā kā EKL 68. panta interpretācijai jāatbilst principam par tiesību efektīvu aizsardzību tiesā, tā jāpielāgo šā principa nosacījumiem [35]. Pašsaprotami, ka šī doma iemiesojās spriedumā lietā *Lyckeskog*, jo ļauj paplašināt to [tiesu iestāžu] loku, kuras var lūgt prejudiciāla nolēmuma sniegšanu neatkarīgi no to atrašanās savas tiesu iekārtas hierarhijas virsotnē. Šis risinājums ir pareizs arī tad, ja prejudiciālu nolēmumu lūdz saskaņā ar EKL 68. pantu.

35. Turklāt vēroju manis piedāvātā risinājuma zināmu atbilstību judikatūrai jautājumā par tiesu sadarbību civillietās un komerclietās.

32 — Komárek, J., "In the court(s) we trust? On the need for hierarchy and differentiation in the preliminary ruling procedure", *European Law Review*, Nr. 32, 2007, 486. un nākamās lpp., atbalsta alternatīvu Kopienu tiesu iekārtas modeli, kurā hierarhija būtu apvienota ar diferencēšanu, pamatojoties uz EKL 68. pantā noteiktajiem ierobežojumiem.

33 — Iepriekš minētais spriedums.

34 — Ģenerāladvokāta Ticano 2002. gada 21. februāra secinājumi (iepriekš minētajā lietā) 32.–38. punkts. Šis virziens aizsākts vēsturiskajā 1964. gada 15. jūlija spriedumā lietā 6/64 *Costa/ENEL* (*Recueil*, 1141. lpp.), kā arī 1977. gada 24. maija spriedumā lietā 107/76 *Hoffmann-La Roche* (*Recueil*, 957. lpp.). Lai arī tikai ziņkārības pēc, vēlos norādīt, ka spriedumā lietā *Lyckeskog*, cenšoties rast pamatojumu spriedumā lietā *Costa*, tiek izdarīta kļūdaina atsauce un konkrētā strīda teorija tiek balstīta uz 1963. gada 27. marta spriedumu apvienotajās lietās 28/62, 29/62 un 30/62 *Da Costa* (*Recueil*, 61. lpp.). Lai arī abu lietu dalībnieku vārdu starpā ir acīmredzama līdzība, tomēr, ja nemaldos, ar minēto tiesas spriedumu lietā *Da Costa* tika aizsākta skaidra akta doktrīna, kurai lietā *Lyckeskog* iztiesātajā strīdā nav nozīmes.

35 — Tā uzskata arī juridiskās literatūras autoru nospiedošais vairākums. Sevišķi izteiksmīgi izsakās Alonso García, R., *El juez español y el Derecho comunitario*, Valensija, Tirant lo Blanch, 2003, 228. lpp.: "Izslēdzot iespēju prejudiciālā kārtā gan interpretācijas, gan spēkā esamības jautājumos [Eiropas Kopienu Tiesā] vērsties tiesām, kuru nolēmumus var pārsūdzēt, minētās [kārtības] izpratni balstot uz abstraktu jeb organisku teoriju, tiktu nopietni traucēta ne vien EKL IV sadaļas interpretācija, bet arī tās piemērošana, jo tādējādi tiktu pavērta iespēja valsts tiesām par spēkā neesošiem pasludināt Kopienu aktus, un šādus nolēmumus vajadzības gadījumā nevarētu pārsūdzēt, ja zemāko instanču tiesas tos pieņemtu kā vienīgās vai augstākās instances tiesas". Skat. arī Cheneviere, C., "L'article 68 CE — Rapide survol d'un renvoi préjudiciel mal compris", *Cahiers de Droit Européen*, Nr. 40, 2004, 569.–572. lpp.; Girerd, P., "L'article 68 CE: un renvoi préjudicial d'interpretation et d'application incertaines", *Revue Trimestrielle de Droit Européen*, Nr. 35 (2), 1999, 243. lpp., un Valle Gálvez, A., "Las nuevas competencias del Tribunal de Justicia de las CCEE tras el Tratado de Ámsterdam", *Noticias de la Unión Europea*, 2000, Nr. 186, 29. lpp.

Spriedumā lietā *Danmarks Rederiforening* [36] tika apmierināts lūgums sniegt prejudiciālu nolēmumu, kas bija balstīts uz Protokolu par Tiesas sniegto Briseles konvencijas interpretāciju [37], saskaņā ar kuru Dānijā lūgumus sniegt prejudiciālu nolēmumu varēja izteikt vienīgi *Højesteret* (Augstākā tiesa), lai gan minētajā konkrētajā tiesvedībā to izteica *Arbejdsret* (Darba strīdu tiesa), kas darbojās pēdējās instances tiesas statusā. Sprieduma 16. punktā tika norādīts, ka, Protokolu izprotot burtiski, "Dānijā nekādā gadījumā nevarētu lūgt sniegt prejudiciālu nolēmumu jautājumos par iepriekš minētās Briseles konvencijas interpretāciju saistībā ar tādu prasību kā pamata lietā esošā". Tādējādi prejudiciālais jautājums tika pieņemts, un konkrēta strīda teorija iesakņojās EKL 68. pantam tuvā, lai arī ne identiskā jomā [38].

36. Ievērojot šos apsvērumus, sliecos apgalvot, ka EKL 68. pantā norāde uz tiesām, kuru nolēmumus nevar pārsūdzēt, aptver kā augstākās tiesas, tā arī jebkuras valsts tiesas, kuru nolēmumus nevar pārsūdzēt tiesā.

37. Tādēļ *Juzgado de Primera Instancia e Instrucción nº 5 de San Javier*, lai arī neatrazdamās valsts tiesu hierarhijas piramīdas virsotnē, ir tiesīga lūgt sniegt prejudiciālu nolēmumu saskaņā ar EKL 68. pantu, ja tās nolēmumi nav pārsūdzami. Vēl tikai saskaņā ar Spānijas procesuālo tiesību normām atliek noteikt, vai privātpersonas var apstrīdēt šīs tiesas nolēmumus.

3) Spānijas civilprocesā paredzētā tiesību aizsardzības līdzekļu sistēma

38. *Juzgado de Primera Instancia e Instrucción nº 5 de San Javier* rīkojumā norādīts, ka tās piekritībā ir izskatīt sūdzību par minētās tiesas sekretāra organizatorisku lēmumu, kas ir pārsūdzams ar *recurso de reposición* (*LEC* 224. pants), kas, lai arī būdama paredzēta procesuālo lēmumu un rīkojumu pārsūdzēšanai (*LEC* 451. pants), *ex lege* paplašināti attiecināma arī uz organizatoriskiem lēmumiem.

39. Saskaņā ar *LEC* 455. pantu apelācijas sūdzību var iesniegt par galīgiem rīkojumiem. Šī pārsūdzības kārtība piemērojama arī rīkojumiem, ar kuriem lemj jautājumu par *recurso de reposición*.

36 — 2004. gada 5. februāra spriedums lietā C-18/02 *DFDS Torline* (*Recueil*, I-1417. lpp.).

37 — 1971. gada 3. jūnija Protokols par Tiesas sniegto 1968. gada 27. septembra Konvencijas par jurisdikciju un spriedumu atzīšanu un izpildi civillietās un komerclietās interpretāciju (OV 1975, L 204, 28. lpp.; konsolidētā redakcija OV 1998, C 27, 28. lpp.).

38 — Minētā lieta ne gluži ietilpa EKL 68. panta piemērošanas jomā, jo Padomes 2000. gada 22. decembra Regula (EK) Nr. 44/2001 par jurisdikciju un spriedumu [atzīšanu un] izpildi civillietās un komerclietās (OV L 12, 1. lpp.), lai arī lūguma [sniegt prejudiciālu] nolēmumu nosūtīšanas brīdī būdama spēkā, nebija piemērojama Dānijas teritorijā, kur varēja atsaukties tikai uz Briseles Konvenciju, kura pārējās dalībvalstīs ar regulu bija "kopieniskota".

40. Parastā *recurso de reposición*, ar kuru *LEC* vispārīgi paredzēts pārsūdzēt procesuālos lēmumus un rīkojumus [39], ir veidota kā nedevolutīva sūdzība trūkumu novēršanai pašu spēkiem, kas ļauj tai pašai tiesai, kura pasludināja nolēmumu, to izvērtēt un, ja tā uzskata par vajadzīgu, to atcelt [40]. Savukārt sūdzība par organizatoriskajiem lēmumiem ir visnotaļ atšķirīga, jo [ar to] zemākas instances akts tiek pārsūdzēts augstākā: tādējādi tiesas sekretāra lēmumu pārbauda pati tiesa. Tā kā abas instances atrodas hierarhiskās attiecībās, *LEC* 451. pantā subjektam piešķirta pārsūdzības iespēja, kam tomēr raksturīgas īpatnības salīdzinājumā ar parasto *recurso de reposición* [41].

41. Ar šo atšķirību ir izskaidrojama valsts tiesu praksē vērojamā risinājumu dažādība. Komisija ir atsaukusies uz virkni dažādu zemāku instanču tiesu nolēmumu, kuros pieļauts apelācijas kārtībā pārsūdzēt nolēmumus saistībā ar *recurso de reposición* par organizatorisku lēmumu [42]. Tomēr šajā jautājumā nav skaidrības, jo pretrunīgā tiesu prakse [43], kā arī zināmās domstarpības juridiskajā literatūrā [44] mudina noliegt, ka šos [par] iepriekš minētajiem organizatoriskajiem lēmumiem pieņemtos rīkojumus varētu pārsūdzēt. Šā procesuālā jautājuma iztirzājumā būtu noderīgi norādīt, ka *LEC* ir jauns tiesību akts, kura noteikumi vēl gaida Spānijas *Tribunal Supremo* [Augstākās tiesas] saistošo skaidrojumu. Tomēr nenoliedzami, ka valsts procesuālajās tiesībās to pašreizējā attīstības posmā nav skaidri noteikts, vai tāds nolēmums kā tas, kurš jāpieņem *Juzgado de Primera Instancia e Instrucción nº 5 de San Javier*, var tikt pārsūdzēts.

42. Šajos apstākļos vērā ņemami divi aspekti.

43. Pirmkārt, jānorāda uz iesniedzējtiesas pārliecību par savu pēdējās instances tiesas statusu. Rīkojuma par lūgumu sniegt prejudiciālu nolēmumu trešajā [tiesiskajā] pamatojumā norādīts, ka, pēc tiesneses domām, jāpiemēro iepriekš minētais *LEC* 454. pants, un tas "nozīmē [..], ka lēmums par izteiktā tiesiskās palīdzības lūguma pieņemšanu vai nepieņemšanu tiek uzskatīts par nepārsūdzamu lēmumu". Spānijas tiesu polemika jautājumā par *LEC* jāizšķir minētās valsts

39 — *LEC* 451.–454. pants.

40 — Armenta Deu, T. *Lecciones de Derecho Procesal Civil*. 3. izdevums, Marcial Pons, Madride, 2007, 239.–241. lpp., kā arī Díez-Picazo, I. un de la Oliva Santos, A. *Derecho Procesal Civil. El proceso de declaración*. 3. izdevums, Madride, Ramón Areces, 2004, 251.–252. lpp.

41 — Faktiski, pirms 2000. gada *LEC* [tiesas] sekretāru nolēmumi bija pārsūdzami "recurso de revisión" [sūdzības ar lūgumu pārskatīt] ceļā. Pašreiz spēkā esošajā *LEC* 224. panta redakcijā saglabājušās agrākās terminoloģijas pēdas, tā virsrakstā norādot uz "*revisión* de las diligencias de ordenación [organizatorisko pasākumu *pārskatīšanu*]" (slīpraksts pievienots). Tādējādi secināms, ka *reposición* izmantošana iepriekš minēto pasākumu apstrīdēšanai ir netipisks līdzeklis, kas nepavisam neiederas atkārtotai izskatīšanai nenododamu [nedevolutīvu] prasību sistēmā.

42 — *Audiencia Provincial de Castellón* [Kastiljonas Apgabaltiesas] 2006. gada 26. jūnija rīkojums un *Audiencia Provincial de Cáceres* [Kaseresas Apgabaltiesas] 2006. gada 24. janvāra rīkojums.

43 — *Audiencia Provincial de Madrid* [Madrides Apgabaltiesas] 2005. gada 25. janvāra rīkojums.

44 — Aguilera Morales, M. "Resoluciones judiciales y diligencias de ordenación". *Tribunales de justicia: Revista española de derecho procesal*. Nr. 3, 2000, 277. lpp., un Bonet Navarro, A. *Los recursos en el proceso civil*. Madride, La Ley, 2000, 88. lpp.

augstākajai tiesu instancei un nekāda gadījumā Tiesai, kura, skaidrodama *LEC* 454. pantu, darbotos kā Spānijas civillietu tiesa, nostājoties kāda pusē diskusijā, kas jāizšķir šīs dalībvalsts tiesām [45]. Ja [iesniedzējtiesa] ir pārliecināta par savu pēdējās instances tiesas statusu, Tiesai būtu jāizrāda uzticība tam, kas pie tās vēršas, lūkojot pēc Kopienu tiesību interpretācijas kritērijiem.

44. Otrkārt, atsaucoties uz šo secinājumu 28.–37. punktu, šaubu gadījumā būtu jāizvēlas tā pieeja, kura ir labvēlīgāka prejudiciāla nolēmuma lūgšanai. Tādēļ no Spānijas procesuālajām tiesībām izrietošajām šaubām attiecībā uz šo strīdu var būt tikai viens iznākums, proti, atzīt, ka iesniedzējtiesai ir piekritība.

4) Slēdziens

45. Ievērojot visu iepriekš izklāstīto un apzinoties, ka EKL 68. pantā nav pieprasīts, lai tiesas atrastos dalībvalsts tiesu iekārtas virsotnē, un ka, izvērtējot lietas apstākļus, *Juzgado de Primera Instancia e Instrucción nº 5 de San Javier* pieņem nepārsūdzamu nolēmumu,

45 — Tiesas piekritībā ir interpretēt Kopienu tiesības un valsts tiesas — noteikt piemērojamās valsts tiesību normas un tās interpretēt. Šis uz valsts tiesu procesuālās autonomijas ievērošanu balstītais nodalījums ir dziļi iesakņojies Tiesas judikatūrā (skat. 1974. gada 30. aprīļa spriedumu lietā C-155/73 *Sacchi*, *Recueil*, 409. lpp., 1976. gada 20. maija spriedumu lietā 111/75 *Mazzalai*, *Recueil*, 657. lpp., 1990. gada 8. novembra spriedumu lietā C-231/89 *Gmurzynska-Bscher*, *Recueil*, I-4003. lpp., un 2008. gada 11. septembra spriedumu apvienotajās lietās no C-428/06 līdz C-434/06 *UGT-Rioja*, Krājums, I-6747. lpp.).

Komisijas pirmā iebilde par nepieņemamību būtu jānoraida.

B — *Otrā iebilde pret pieņemamību: strīda esamība pamata prāvā*

46. Atliek vēl noskaidrot, vai minētā Spānijas tiesa atbilst otram būtiskam nosacījumam, lai lūgtu sniegt prejudiciālu nolēmumu. Atšķirībā no iepriekšēja punktā izklāstītā šis nosacījums ir radies judikatūrā, kurā tiek pieprasīts, lai jautājums rastos tiesvedībā. Izsakoties Tiesas vārdiem: "tiesības [lūgt sniegt prejudiciālu nolēmumu] valsts tiesām ir tikai tad, ja tās izskata strīdu un tām ir jālemj tāda procesa ietvaros, kura rezultātā paredzēts pieņemt nolēmumu, kuram ir tiesas nolēmuma raksturs" [46]. Komisija uzskata, ka *Juzgado de Primera Instancia e Instrucción nº 5 de San Javier* jāizspriež strīds, kurā nav sacīkstes un kurā tā arīdzan neīsteno tiesu varu. Tādēļ tā lūdz noraidīt lūgumu sniegt prejudiciālu nolēmumu.

47. Turklāt ir skaidri redzams, ka nepieņemšanas pamatus, ko Tiesa noteikusi saistībā ar EKL 234. pantu, piemēro arī attiecībā uz lūgumiem sniegt prejudiciālu nolēmumu

46 — 1980. gada 18. jūnija rīkojums lietā 138/80 *Broker* (*Recueil*, 1975. lpp.) un 1986. gada 5. marta rīkojums lietā 318/85 *Greis Unterweger* (*Recueil*, 955. lpp., 4. punkts), kā arī 1995. gada 19. oktobra spriedums lietā C-111/94 *Job Centre* (*Recueil*, I-3361. lpp., 9. punkts).

saskaņā ar EKL 68. pantu. Šīs tiesību normas redakcija, kurā noteikts, ka "[IV] sadaļai [..] piemēro" EKL 234. pantu, apliecina, ka prejudiciālā nolēmuma tiesvedība un tās judikatūra ir pilnīgi piemērojamas un vienīgie izņēmumi ir noteikti tā paša EKL 68. panta turpinājumā [47]. Tādējādi, lai piemērotu Tiesas judikatūru par EKL IV sadaļā noteiktajiem pieņemšanas pamatiem, jāizvērtē vairāki spriedumi.

1) Nosacījums, ka jābūt strīdam

48. Prejudiciālā nolēmuma tiesvedības panākumu pamatā galvenokārt ir EKL 234. panta sagatavošanā dibinātāju valstu izmantotais plašais formulējums, kas tomēr ļāva paredzēt ierobežojumus attiecībā uz lūgumiem sniegt prejudiciālu nolēmumu; visspilgtāko starpā ir šādi nosacījumi: tas jāizsaka "tiesai" [48]; jābūt izklāstītam lūguma sniegt prejudiciālu nolēmumu pamatojumam [49]; aizliegts uzdot hipotētiskus vai fiktīvus jautājumus [50] un aplūkojamajā gadījumā — jābūt strīdam [51].

49. Pirmais un pēdējais no šiem nosacījumiem ir īpaši un cieši savstarpēji saistīti. Ar jēdzienu "tiesa" tiek norobežots Eiropas tiesu dialoga dalībnieku loks; šajā sarunā var piedalīties ne visas iestādes, bet gan vienīgi tās, kas apveltītas ar jurisdikciju. Spriedumā lietā *Vaassen-Göbbels* [52] izteikti stingri tika noteikti kritēriji, kādiem iestādei ir jāatbilst, lai tā varētu veikt šo darbu. Secinājumos lietā *De Coster* [53] piedāvāju atgriezt pareizajā gultnē šo judikatūru, kuras turpmākā attīstība bija radījusi lielu tiesisko nedrošību. Pašreiz vēroju, ka Tiesa arvien vairāk sliecas dialoga dalībnieku loku sašaurināt līdz subjektiem ar īstenu jurisdikciju. No nesenākajiem spriedumiem secināms, ka iedibinās stingrāka uzraudzība atbilstoši sprieduma lietā *Vaassen-Göbbels* sākotnējai domai, to padarot pielaidīgāku tikai retos gadījumos, lai nodrošinātu tiesību efektīvu aizsardzību tiesā [54].

50. "Tiesas" definīcija ir cieši saistīta ar "strīda" definīciju, jo, lai noskaidrotu, vai iestāde spriež tiesu atbilstoši lietā *Vaassen-Göbbels* noteiktajiem kritērijiem, lietas dalībnieku starpā jābūt strīdam. Neraugoties uz šo iedomāto saikni, abi šie elementi atšķiras, un Tiesa ir rīkojusies pareizi, tos izpētot savrupi.

51. Pat ja iestāde ietilpst kādas valsts tiesu iekārtā, ne vienmēr tā rīkojas, izmantojot

47 — Šo judikatūru Tiesa ir pēc analoģijas attiecinājusi arī uz lūgumiem sniegt prejudiciālu nolēmumu saskaņā ar EKL 35. pantu, apgalvojot, ka "tāpat kā EKL 234. pantā, arī LES 35. pantā prejudiciāla jautājuma uzdošanai Tiesai ir izvirzīts nosacījums, ka valsts tiesa "uzskata, ka lēmums attiecīgā jautājumā vajadzīgs, lai tā varētu sniegt spriedumu"; tādējādi Tiesas judikatūra par tādu prejudiciālu jautājumu pieņemamību, kas uzdoti atbilstoši EKL 234. pantam, principā ir attiecināma uz lūgumiem sniegt prejudiciālus nolēmumus, kas Tiesai iesniegti saskaņā ar LES 35. pantu" (2005. gada 16. jūnija spriedums lietā C-105/03 *Pupino* (Krājums, I-5285. lpp., 29. punkts)). Neizslēdzu, ka Tiesa šo kritēriju varētu nākotnē modulēt, jo uzdrošinos norādīt, ka minētajā spriedumā tradicionālie pieņemamības kritēriji tika atzīti par piemērojamiem "principā".

48 — 1966. gada 30. jūnija spriedums lietā 61/65 *Vaassen-Göbbels* (*Recueil*, 377. lpp.).

49 — 1993. gada 26. janvāra spriedums apvienotajās lietās no C-320/90 līdz C-322/90 *Telemarsicabruzzo* u.c. (*Recueil*, I-393. lpp., 6. punkts).

50 — 1981. gada 16. decembra spriedums lietā 244/80 *Foglia* (*Recueil*, 3045. lpp., 18. un 20. punkts).

51 — Iepriekš minētais spriedums lietā *Job Centre*.

52 — Iepriekš minētais spriedums.

53 — 2001. gada 28. jūnija secinājumi lietā C-17/00 (2001. gada 29. novembra spriedums, *Recueil*, I-9445. lpp.).

54 — 2002. gada 30. maija spriedums lietā C-516/99 *Schmid* (*Recueil*, I-4573. lpp., 34. punkts) un 2005. gada 31. maija spriedums lietā C-53/03 *Syfait* u.c. (Krājums, I-4609. lpp., 31.–35. punkts).

attiecīgās pilnvaras. Pirmais nosacījums attiecas uz šā prejudiciālā dialoga *subjektiem*. Pēdējais attiecas uz abu dalībnieku veiktajām *funkcijām*. Tādēļ Tiesa ir radījusi vienu pieņemšanas pamatu saistībā ar iestādes dabu un citu — saistībā ar tās pildītajiem uzdevumiem. Citiem vārdiem sakot, tiesa, pat ja tai piemīt šāda iedaba, ne vienmēr īsteno tiesu varu. Tie ir dažādi aspekti, pret kuriem ir atšķirīga attieksme, un tas, manuprāt, ir pareizi.

53. Vērā ņemami arī tiesu politikas apsvērumi, jo Tiesa uzsāk sarunu ar valstu tiesām, lai tās vēlāk varētu īstenot tradicionālo tiesu varu, piemēram, nosakot pagaidu noregulējuma pasākumus, izpildot spriedumus vai aizsargājot procesuālās garantijas. Tiesas rīcībā šīs tiesības ir arī tad, kad tā rīkojas procedūrās, kas ne gluži ir balstītas uz sacīkstes principu vai kurās tās funkcija iegūst drīzāk administratīvu nokrāsu. Lai valsts tiesa kā Kopienu tiesību tiesa spriestu tiesu un nodrošinātu nolēmumu izpildi saskaņā ar [Kopienu] tiesību normām, strīda esamība jāpārbauda rūpīgi.

52. Tiesas rīcība ir loģiska. Prejudiciālā nolēmuma tiesvedība ir veidota kā sadarbība starp tiesām, lai rastu vienveidīgu risinājumu, kas būtu piemērots konkrētajai lietai un atbilstu Kopienu tiesību sistēmas saskaņotības vajadzībām. Tādējādi tās ir konstruktīvas attiecības *starp tiesām* un nevis *strīdiem*, un tas arī izskaidro veiklību, ar kādu Tiesa nodefinējusi tiesas jēdzienu, taču pēc šajā sadarbībā iesaistīto dalībnieku noteikšanas tās tendence bijusi arvien piekāpīgāka. Pretējā gadījumā iznākums būtu gaužām nelāgs, proti, piemēram, par tiesām atzīstot iestādes, kas nespriež tiesu, nāktos līdz pat izzušanai mazināt strīda esamības [nozīmi]; bet citā gadījumā iznākums būtu vienlīdz satraucošs, jo maz ticams, ka tiesai pielīdzināta iestāde varētu spriest tiesu, un tādēļ tā nekad nebūtu tiesīga lūgt sniegt prejudiciālu nolēmumu.

2) Sacīkste un tiesu funkcijas iedaba: viena nosacījuma divi aspekti

54. Šajā lietā, lai arī iesniedzējtiesa ir daļa no Spānijas tiesu varas, ir šaubas par sacīksti, kā arī par to, vai iestādes lēmumam piemīt tiesas nolēmuma daba. Neraugoties uz to, ka tradicionāli abi aspekti ir savijušies, kopā veidojot nosacījumu par strīda esamību, tie tomēr ir atšķirīgi aspekti, kas judikatūrā ir aplūkoti savrupi.

55. Tādējādi Tiesa sacīksti neuzskatīja par izšķirošo nosacījumu, lai valsts tiesa tai lūgtu sniegt prejudiciālu nolēmumu [55]. Līdzko ir apstiprināta sadarbība starp *tiesām*, valsts tiesai ir plaša ieskatu brīvība attiecībā uz lūguma sniegt prejudiciālu nolēmumu izteikšanu. Šī doma tikusi daudzkārt atkārtota norādē, ka "nosacījums par tiesvedību, kas balstīta uz sacīkstes principu, nav absolūts kritērijs" [56].

56. Lietā *De Coster* norādu uz sacīkstes [nosacījuma] nekonkrētību [57]. Tiesa nav vispārīgi noteikusi, ka pieņemams būtu ikviens lūgums sniegt prejudiciālu nolēmumu, kura izskatīšanā valsts līmenī ir tikai viens dalībnieks. Tomēr judikatūrā izvirzīti trīs nosacījumi, lai būtu sacīkste: pirmkārt, pietiek ar to vien, ka persona pamatojas uz tiesībām un lūdz tiesai to atzīšanu; otrkārt, lūgumā jābūt skaidri izklāstītiem gan faktiem, gan tiesiskajam pamatojumam; treškārt, valsts tiesai tiesas spriešanā pilnīgi jāievēro procesuālās garantijas. Norāde uz šo trešo elementu ir rodama Eiropas Cilvēktiesību konvencijas 6. pantā, kā arī Eiropas Cilvēktiesību tiesas judikatūrā. Šiem elementiem esot konstatētiem un visnotaļ haotiski pierādītiem Tiesā, sacīkstes princips EKL 234. panta izpratnē uzskatāms par ievērotu.

57. Tamlīdzīga dinamika valda tiesu funkcijas iedabas izvērtēšanā. Spriedumā lietā *Job Centre* [58] tika bikli norādīts, ka valsts tiesai jāpilda tiesu varas funkcijas šā jēdziena stingrā izpratnē. Šī judikatūra vēlāk tika apstiprināta, tomēr tās īstenā jēga kļūst skaidra, iedziļinoties katra strīda procesuālajā kontekstā. Lietā *Job Centre* brīvprātīgas piekritības procedūrā *Tribunale civile e penale di Milano* [Milānas Civillietu un krimināllietu tiesai] tika lūgts apliecināt kādas komercsabiedrības dibināšanas dokumentu. Tā kā, pamatojoties uz *Tribunale* lēmumu, tiktu izdots rīkojums izdarīt ierakstu reģistrā, Tiesa noteica, ka ar šo darbību netika īstenota tiesu vara. Atbilstība šim kritērijam netika konstatēta arī lietā *Salzmann* [59], kurā kāda Austrijas *Bezirksgericht* [iecirkņa tiesa] lūdza sniegt prejudiciālu nolēmumu par [zemesgrāmatu] kārtošanu atbildīgās iestādes statusā. Tamlīdzīgs iznākums bija lietā *HSB-Wohnbau* [60], kurā *Amtsgericht Heidelberg* [Heidelbergas Pirmās instances tiesa] lūgumu izteica komercreģistra kārtotājas statusā.

58. Tomēr judikatūrā ir zināmi gadījumi, kad izskatīšanai tikuši pieņemti lūgumi sniegt prejudiciālu nolēmumu, piemēram, no *Tribunale di Torino* [Turīnas tiesas] priekšsēdētāja,

55 — 1971. gada 14. decembra spriedumā lietā 43/71 *Politi* (*Recueil*, 1039. lpp.) tika aizsākta sacīkstes nosacījuma nozīmes mazināšana. 1974. gada 21. februāra spriedumā lietā 162/73 *Birra Dreher* (*Recueil*, 201. lpp.), īsi pamatodamās uz valļigiem kritērijiem, [Tiesa] noteica, ka lūgums sniegt prejudiciālu nolēmumu Tiesai nav pakārtots nosacījumam par to, lai procedūra, kuras iznākumā valsts tiesa lūdz sniegt prejudiciālu nolēmumu, būtu balstīta uz sacīkstes principu.

56 — 2000. gada 21. marta spriedums apvienotajās lietās no C-110/98 līdz C-147/98 *Gabalfrisa* u.c. (*Recueil*, I-1577. lpp., 37. punkts) un iepriekš minētais spriedums lietā *De Coster*, 14. punkts.

57 — Iepriekš minētie secinājumi, 29.–38. punkts.

58 — Iepriekš minētais spriedums.

59 — 2003. gada 15. maija spriedums lietā C-300/01 (*Recueil*, I-4899. lpp.).

60 — 2001. gada 10. jūlija rīkojums lietā C-86/00 (*Recueil*, I-5353. lpp.).

kas sevišķās tiesāšanās kārtībā izskatīja lietu, kurā nebija strīda starp lietas dalībniekiem, un pieņēma "decreto" [lēmumu] [61]. Tiesas funkciju veicis arī itāļu *pretore* [miertiesnesis], kad viņš pildījis gan izmeklēšanas tiesneša, gan prokurora pienākumus, kā tas notika lietās *X* un *Pretore di Salò* [62]. Tiesa ir ņēmusi vērā arī apstākli, ka, lai arī lēmumu formāli pieņem politisks orgāns, lietas izspriešana pēc būtības paliek kādas tiesas ziņā. Šādi notika apvienotajās lietās *Garofalo* u.c. [63], spriežot, vai Itālijas *Consiglio di Stato* [Valsts padome] atbilda EKL 234. panta prasībām, kad tā bija sniegusi atzinumu ārkārtas prasībā, kas nododama izspriešanai Republikas prezidentam oficiāla nolēmuma pieņemšanai. Turklāt par pietiekamu, lai varētu lūgt sniegt prejudiciālu nolēmumu, ticis uzskatīts arī konsultatīvais statuss, kas piemīt dažām tiesām, kuras neizdod saistošu aktu, kā tas noteikts lietās *Österreichischer Gewerkschaftsbund* [64] un *Felix Swoboda* [65]. Nesen, pasludinot otro prejudiciālo nolēmumu paātrinātajā procedūrā, lietā *Santesteban Goicoechea* [66] Tiesa apmierināja lūgumu sniegt prejudiciālu nolēmumu, ko izteica Francijas apelācijas tiesu izmeklēšanas palātas. Francijas Valsts Padome apgalvo, ka šīs iestādes, sniedzot atzinumu par izdošanas lūgumu, kā tas noticis attiecīgajā lietā, īsteno administratīvo kompetenci. Izvērtējumā Tiesa uzmanību pievērsa galvenokārt minēto iestāžu nolēmumu saistošajam raksturam, nepiešķirot lielu nozīmi apstāklim, ka to lēmumiem nepiemīt tiesas nolēmuma daba [67].

59. Spriedumā lietā *Job Centre* paredzēta īpaša atkāpe pat gadījumā, kad nav izpildīti nosacījumi, lai konstatētu tiesu funkciju, proti, tajā tika noliegts, ka *Tribunale di Milano* īstenotu tiesu varu, jo tā pildīja tikai un vienīgi pārvaldes funkcijas, turpinājumā piebilstot, ka "tikai gadījumā, ja persona, kurai saskaņā ar valsts tiesību aktiem ir tiesības lūgt apliecināšanu, ceļ prasību par reģistrācijas atteikumu, varētu uzskatīt, ka attiecīgo lietu izskatošā tiesa [234.] panta izpratnē īsteno tiesu varu, kuras mērķis ir atcelt prasītāja tiesības aizskarošu aktu" [68]. Šai judikatūras izmaiņai ir apsveicams mērķis, jo, nepieļaujot prejudiciālā nolēmuma sniegšanas lūgumus procedūrās, kas gluži nav tiesvedības, pastāv draudi, ka tikpat netipiska ir arī kārtība, kādā tiek pārsūdzēti attiecīgās tiesas nolēmumi. Tādā gadījumā lieta, neraugoties uz tās nozīmi strīdā un Kopienu tiesību sistēmas saskaņotībai, nekad nenonāktu līdz Tiesai.

60. Šo atkāpi Tiesa pirmoreiz piemēroja lietā *Cartesio* [69] saistībā ar prejudiciālo jautājumu, ko uzdevusi Ungārijas *Szegedi Ítélőtábla* [Segedas Apelācijas tiesa] apelācijas sūdzībā par kādas [saimnieciskās] tiesas atteikumu veikt reģistrāciju. Lai arī pirmās instances tiesā tiesvedībā nebija sacīkstes un pieņemtajam lēmumam nebija tiesu nolēmuma dabas, Tiesa uzskatīja, ka, neraugoties uz procesuālajām īpatnībām, pārsūdzības posmā bija pietiekams pamats, lai varētu piemērot spriedumā lietā *Job Centre* noteikto atkāpi. Jānorāda, ka procedūras abās instancēs noritēja dažādās tiesu iestādēs ar izteiktām procesuālām īpatnībām un tajās sabiedrība *Cartesio* bija vienīgais lietas dalībnieks. Pat

61 — Iepriekš minētais spriedums lietā *Politi*.

62 — 1977. gada 5. maija spriedums lietā 110/76 *Pretore di Cento* (*Recueil*, 851. lpp.) un 1987. gada 11. jūnija spriedums lietā 14/86 *Pretore di Salò/X* (*Recueil*, 2545. lpp., 7. punkts).

63 — 1997. gada 16. oktobra spriedums apvienotajās lietās no C-69/96 līdz C-79/96 (*Recueil*, I-5603. lpp., 19.–26. punkts).

64 — 2000. gada 30. novembra spriedums lietā C-195/98 (*Recueil*, I-10497. lpp., 24.–30. punkts).

65 — 2002. gada 14. novembra spriedums lietā C-411/00 *Felix Swoboda* (*Recueil*, I-10567. lpp., 25.–27. punkts).

66 — 2008. gada 12. augusta spriedums lietā C-296/08 PPU (Krājums, I-801. lpp.).

67 — Turpat, 36. punkts.

68 — Iepriekš minētais spriedums lietā *Job Centre*, 11. punkts.

69 — Iepriekš minētais spriedums lietā *Cartesio*, 58.–60. punkts.

tad, lai atbildētu uz jautājumiem, kas bija radušies prāvā, Tiesa atzina, ka apelācijas tiesas kompetencē ir lūgt sniegt prejudiciālu nolēmumu.

3) Judikatūras piemērošana konkrētajā lietā

61. No lūguma sniegt prejudiciālu nolēmumu un pamata prāvā piemērojamiem valsts tiesību aktiem izriet, ka *Juzgado de Primera Instancia e Instrucción nº 5 de San Javier* izskata *recurso de reposición* par tās pašas tiesas sekretāra organizatorisku lēmumu nepieņemt ārpustiesas dokumentu izsniegšanas lūgumu. Jānoskaidro, vai [lūgums sniegt prejudiciālu nolēmumu] ir jāpieņem, ņemot vērā divus savrupus aspektus, proti, no vienas puses, sacīksti un, no otras puses, iesniedzējtiesas pieņemamā lēmuma tiesu nolēmuma dabu.

a) Sacīkstes princips konkrētajā lietā

62. *Roda Golf* iesniedza *recurso de reposición* par kāda tiesas sekretāra lēmumu, ar kuru tai tika liegta iespēja pamatoties uz Regulu Nr. 1348/2000 un tādējādi tieši skarts tās tiesiskais statuss. Ar minēto [institūtu] tiek paātrināta tiesas un ārpustiesas dokumentu nosūtīšana izsniegšanai tieši nolūkā aizsargāt to subjektu pilnvaras un tiesības, kuriem ir tiesības vai pienākums paziņot noteiktus aktus. Tādēļ konstatējams, ka *Roda Golf* ir tieša interese *recurso de reposición* iesniegšanā tiesā.

63. Turklāt *recurso de reposición* izskatīšanas gaitā iesniedzējtiesa tikai sprież, vai ir pārkāpta "kāda tiesību norma" (*LEC* 224. panta 2. punkts). Nolēmumā, ar kuru izspriests par prasību, tiek apstiprināta vai noraidīta juridiskā argumentācija. Tādēļ tiesa sprież lietu, kuras priekšmets ir noteikts *Roda Golf* sagatavotajā pieteikumā.

64. Visbeidzot, *recurso de reposición* regulējums ir rodams civiltiesību aktos par rīkojumu, procesuālo lēmumu un izņēmuma kārtā organizatorisko lēmumu pārsūdzēšanu pārskatīšanas kārtībā [*revisión*]. Uz to attiecas vispārīgie noteikumi par tiesību aizsardzības līdzekļiem, kā arī tiesību efektīvas aizsardzības tiesā pamatā esošie principi [70]. Iesniedzējtiesai jānodrošina visas procesuālās garantijas, kas piešķirtas *Roda Golf* jebkurā pārsūdzības procedūrā Spānijas civillietu tiesās.

70 — Iepriekš minētie Díez-Picazo, I. un De la Oliva Santos, A.

65. Tādēļ pamata prāvā ir lūguma sniegt prejudiciālu nolēmumu izteikšanai vajadzīgā sacīkste.

b) Iesniedzējtiesas konkrētajā lietā veiktās funkcijas tiesu varas iedaba

66. Pieņemot pamata prāvā apstrīdēto organizatorisko lēmumu, tiesas sekretārs nepildīja tiesas funkcijas. Uzdevumi, kas jāpilda subjektiem, kuru pienākums ir palīdzēt tiesneša darbā, tos nepārvērš tiesā. Ne velti viņu lēmumus var pārskatīšanas kārtībā saskaņā ar *LEC* 224. pantu pārsūdzēt hierarhiskās padotības augstākstāvošā instancē. Turklāt, ja lūgums sniegt prejudiciālu nolēmumu izrietētu no [procedūras], kuras vienīgais mērķis ir Regulā Nr. 1348/2000 paredzētā dokumentu izsniegšana, tas būtu pretrunā sprieduma lietā *Job Centre* judikatūrai, jo minētajā tiesību aktā paredzētie līdzekļi kalpo, lai uzraudzītu pienācīgu civilprocesa norisi, nevis pašu tiesvedību.

67. Tomēr šajā lietā iederas spriedumā lietā *Job Centre* noteiktā atkāpe, saskaņā ar kuru lūgums sniegt prejudiciālu nolēmumu būtu pieņemams, ja, lai arī sākotnēji jautājums nebija tiesas piekritībā, lūgums sniegt prejudiciālu nolēmumu rastos vēlākā prasībā. Kā nupat izklāstīju, Sanhavjerā aizsāktajā lietā, ņemot vērā gan subjektu, kas pirmais izskatīja prasību, gan pašu strīdīgo jautājumu, [iesniedzējtiesa] neīsteno tiesu varu. Tomēr lūgumu sniegt prejudiciālu nolēmumu izsakot saistībā ar *recurso de reposición*, iesniedzējtiesa īsteno "tiesu varu, kuras mērķis ir atcelt prasītāja tiesības aizskarošu aktu" [71].

68. Kā jau esmu izklāstījis, *recurso de reposición* ir Spānijas civiltiesībās paredzētais apstrīdēšanas mehānisms, kas pieskaitāms nedevolutīviem tiesību aizsardzības līdzekļiem, jo to izskata pati apstrīdēto nolēmumu pieņēmusī iestāde. Uz to attiecas ne vien tam paredzētais speciālais regulējums, bet arī vispārīgie *LEC* noteikumi. Šo argumentu jo pārliecinošāku padara šo secinājumu 62.–64. punktā izklāstītais apstāklis, ka prasījuma tiesības rodas, ja parādās tieša ieinteresētība, ir noteikts priekšmets un pilnīgi ievērotas visas procesuālās garantijas.

69. Tādēļ ir pierādīts, ka, veicot piekrītošās funkcijas, tiek īstenota tiesu vara, lai varētu lūgt sniegt prejudiciālu nolēmumu.

71 — Iepriekš minētais spriedums lietā *Job Centre*, 11. punkts.

4) Slēdziens

70. Ievērojot visu iepriekš izklāstīto, kas apliecina, ka pamata prāvā ir sacīkste un ar iestādes veikto funkciju tiek īstenota tiesu vara, ierosinu Tiesai Komisijas otro iebildi par nepieņemamību noraidīt.

72. Kā liecina Regulas Nr. 1348/2000 nosaukums, tās mērķis ir regulēt tiesas un ārpustiesas dokumentu [izsniegšanu], lai arī tikai civiltiesību un komerctiesību jomā. *Juzgado de Primera Instancia e Instrucción nº 5 de San Javier* vēlas uzzināt "ārpustiesas dokumenta" precīzu definīciju, jo nezina, vai par šāda veida dokumentu uzskatāms notariāls akts par paziņošanu un pieprasījumu, ar kuru izsniegšanai nosūtītas sešpadsmit vēstules, kurās tiek paziņots par pirkuma un pārdevuma līguma izbeigšanu.

VI — Prejudiciālais jautājums

71. Regulas Nr. 1348/2000 mērķis bija pilnveidot iekšējo tirgu, apzinoties, ka tiesas un ārpustiesas dokumentu izsniegšanas efektivitāte un ātrums sekmē Līgumu mērķu nostiprināšanu. Ierosme nebija nekas jauns, jo jau sešdesmitajos gados Hāgas konferencē tika pieņemta 1965. gada konvencija par šo pašu jautājumu, kuru pašreiz ir ratificējis vairākums Savienības dalībvalstu [72]. Amsterdamas līgums liedza stāties spēkā citai saskaņā ar LES K3. pantu sagatavotai konvencijai par [dokumentu] izsniegšanu [73], tomēr tās saturs iemiesots regulā, kuru tagad nākas interpretēt Tiesai.

73. No šajā prejudiciāla nolēmuma tiesvedībā sniegtajiem rakstveida apsvērumiem izriet divi atšķirīgi viedokļi, kas gan dažkārt savstarpēji savijas. No vienas puses, divas valstis uzskata, ka ārpustiesas dokumentus saskaņā ar Regulu Nr. 1348/2000 var izsniegt tikai gadījumā, ja ir uzsākta tiesvedība. Tā kā no Sanhavjeras saņemtajā lietā vēl nav celta civilprasība parastās tiesāšanās kārtībā, Tiesai tiek ierosināts noteikt, ka šie dokumenti izsniedzami tikai notiekošā *tiesvedībā*, tādējādi kliedējot Spānijas tiesas šaubas. No otras puses, valstu vairākums, kā arī Komisija un prasītāja pamata prāvā, pamatojoties uz Regulas Nr. 1348/2000 16. pantu, kurā ietverti noteikumi par šā veida dokumentiem, apgalvo, ka regula ir piemērojama attiecībā uz ārpustiesas dokumentu izsniegšanu pat gadījumos, kad tiesvedība vēl nav sākusies.

74. [Iesniedzējtiesa] ir uzdevusi divus jautājumus, un šo divējādību atspoguļo arī šīs lietas dalībnieku izklāstītie viedokļi. Tā kā, lai arī

72 — 1965. gada 15. novembra Konvencija par tiesas un ārpustiesas dokumentu izmantošanu civilajos un komerciālajos jautājumos [civillietu un komerclietu dokumentu izsniegšanu ārvalstīs]. Hāgas Starptautisko privāttiesību konferences datubāzē norādīts, ka šobrīd no ES dalībvalstīm to nav ratificējušas tikai Austrija un Malta.

73 — 1997. gada 26. maijā parakstītā Konvencija par tiesas un ārpustiesas civillietu un komerclietu dokumentu izsniegšanu Eiropas Savienības dalibvalstīs, kas sagatavota, pamatojoties uz Līguma par Eiropas Savienību K3. pantu (OV C 261, 2. lpp.).

būdami savrupi, abi jautājumi acīmredzami pāriet viens otrā, aicinu Tiesu rīkoties līdzīgi, proti, pirmkārt, iztirzāt jautājumu, vai Regulā Nr. 1348/2000 ir pieļauta ārpustiesas dokumentu izsniegšana, ja nav uzsākta tiesvedība, un, otrkārt, saistoši interpretēt "ārpustiesas dokumentu", kas atšķirībā no tiesas dokumentiem iepriekš minētajā regulā nav ticis definēts.

A — *Ārpustiesas dokumentu procesuālais konteksts un vajadzīgā strīda esamība*

75. Spānijas Karaliste un Slovākijas Republika uzstājīgi apgalvo, ka, neraugoties uz to, ka ārpustiesas dokumenti attiecas uz kontekstiem, kas nav saistīti ar tiesu realitāti, Regula Nr. 1348/2000 ir tiem piemērojama, ja to izsniegšana ir vajadzīga tiesvedībā. Uz to norādot tiesas saskaņā ar dalībvalstu [tiesību] tradīcijām parasti pildītās funkcijas, kā arī Regulas Nr. 1348/2000 preambulas burtiska interpretācija.

76. Preambulas sestajā apsvērumā ar atsauci uz "tiesvedības efektivitāt[i] un ātrum[u] civillietās" tiek uzsvērts, ka tiesas un ārpustiesas dokumentu nosūtīšanai jābūt "tiešai un izmantojot ātrus līdzekļus". No tā izriet, ka regulas mērķis ir pilnveidot procedūras ar pārrobežu aspektu. Tādēļ Regulas Nr. 1348/2000 piemērošanas jomā esot tikai ārpustiesas dokumentu izsniegšana valsts tiesā izskatāmā strīdā.

77. Nevar piekrist Komisijas viedoklim, ka ārpustiesas dokuments pārtop tiesas dokumentā, līdzko tas tiek pievienots lietas materiāliem [74]. Tiesvedības gaitā dažkārt jūtama vajadzība ņemt talkā Regulu Nr. 1348/2000, lai izsniegtu, piemēram, notariālus aktus vai sabiedrības lēmumus, tomēr šī varbūtība tos nepārvērš tiesas dokumentos tāpēc vien, ka tie ietilpst tiesā izskatāmas lietas materiālos. Tomēr pārliecinošāka ir Komisijas norāde, ka tik būtisks Regulas Nr. 1348/2000 piemērošanas jomas ierobežojums būtu īpaši noteikts tās redakcijā. Preambulas apsvēruma plaša interpretācija, iespējams, nav vispiemērotākais paņēmiens, lai pārliecinātu par Spānijas Karalistes un Slovākijas Republikas nostājas pareizību, ievērojot it īpaši, ka atbalstīt pretēju viedokli mudina citi, pārliecinošāki iemesli.

78. Regulas Nr. 1348/2000 juridiskais pamats ir EKL 65. pants. Saskaņā ar to pieņemamie atvasināto tiesību akti ir "pasākumi tiesu iestāžu sadarbībai pārrobežu civillietās", ja vien tie ir vajadzīgi "iekšējā tirgus pienācīgas darbības nodrošināšanai". Nekas iepriekš minētā panta norādē uz tiesas un ārpustiesas dokumentu izsniegšanu nepamato uzskatu, ka jābūt notiekošai tiesvedībai. Drīzāk gan gluži otrādi, Regula Nr. 1348/2000 iestājas par

74 — Komisijas rakstveida apsvērumu 45. punkts.

elastīgumu, ātrumu, efektivitāti un gan tiesas, gan ārpustiesas dokumentu brīvu plūsmu, nevienā brīdī nepieprasot, lai tie būtu iekļauti lietas materiālos. Preambulas sestais apsvērums, iespējams, ticis formulēts, lai pievērstu uzmanību īpašajai nozīmei, kāda ir dokumentu ātrai nosūtīšanai tiesvedību gaitā, tomēr to neizslēdzot arī citos apstākļos [75].

79. Regulas Nr. 1348/2000 piemērošanas jomas plašu izpratni pamato arī Komisijas apstiprinātais juridiskais glosārijs, kas, lai arī nesniedzot pilnīgu uzskatījumu, ļoti uzskatāmi parāda katras dalībvalsts dokumentu dažādību. Par ārpustiesas dokumentiem atzīti, piemēram, Beļģijas, Vācijas un Ungārijas notariālie akti. Portugāle izsmeļoši uzskaita privātus juridiskus dokumentus, kā, piemēram, prasījumu cesiju, sabiedrības vadītāja atkāpšanos no amata vai uzņēmumu koncentrācijas darījumus. Apvienotajā Karalistē par ārpustiesas dokumentiem uzskatīti "juridiskie dokumenti, kas jāizsniedz saistībā ar jebkādu civillietu vai komerclietu". Tomēr visspilgtākais ir Austrijas piemērs, jo tajā par ārpustiesas dokumentiem uzskata tos, kas "paredzēti, lai nodrošinātu un īstenotu prasījumu civillietās vai komerclietās vai aizsargātu atbilstošās tiesības, *taču ārpus tiesvedības civilprasībā*" [76].

80. No visa iepriekš izklāstītā izriet, ka Regulā Nr. 1348/2000 paredzētie ārpustiesas dokumenti ir ne vien lietas materiālos esošie, bet arī tie, kas jāizsniedz neatkarīgi no tiesvedības esamības. Atzīstu, ka pārsteidzīgas interpretācijas rezultātā rastos ļaunprātīgas izmantošanas gadījumi, kas varētu radīt pārmērīgu slogu valstu tiesu [dokumentu] apstrādes spējai. Tomēr šīs bažas nav pamats, lai ierobežotu Regulas Nr. 1348/2000 piemērošanas jomu. Jēdziena "ārpustiesas dokuments" definēšanā drīzāk jāņem vērā turpinājumā iztirzājamais jautājums.

B — *Jēdziena "ārpustiesas dokuments" definēšana Regulas Nr. 1348/2000 mērķiem*

81. Visas valstis, kas piedalījušās šajā prejudiciālā nolēmuma tiesvedībā, Regulas Nr. 1348/2000 16. pantā paredzētā jēdziena "ārpustiesas dokuments" definēšanu atstāj valsts likumdevēja ziņā. Dažas valstis, kā, piemēram, Latvija un Vācija, uzskata, ka jautājums *in totum* izspriežams saskaņā ar valsts tiesību aktiem, savukārt citas, piemēram, Čehijas Republika, Ungārija,

75 — Par Regulas Nr. 1348/2000 nozīmi EKL 65. pantā paredzēto pasākumu mērķu sasniegšanā skat. Marchal Escalona, N., *El nuevo régimen de la notificación en el espacio judicial europeo*, Granāda, Comares, 2002, 7.–9. lpp.

76 — Slīpraksts pievienots.

Polija, Spānija, Grieķija un Itālija, atbalsta niansētāku pieeju, norādot uz vairākiem kopīgiem kritērijiem, lai Kopienu jēdzienam piešķirtu saturu, tomēr atkārtojot, ka katrai valstij piekrīt zināma rīcības brīvība tā noteikšanā.

82. Lai atrisinātu šo delikāto jautājumu [77], manuprāt, jābalstās uz Tiesas judikatūru, konkrēti, jautājumā par Regulu Nr. 1348/2000 aizsākto tiesu praksi, kurā rodami vairāki interesanti norādījumi. Spriedumā lietā *Leffler* [78] Tiesa izskatīja pirmo lūgumu sniegt prejudiciālu nolēmumu par šī tiesību akta interpretāciju, konkretizējot sekas, kas izriet no saņēmēja atteikuma pieņemt saskaņā ar Regulu Nr. 1348/2000 izsniegtu dokumentu. Apgalvojumu, ka atteikuma sekas būtu regulējamas katras valsts tiesību sistēmā, Tiesa noraidīja pilnībā, norādot uz regulas sadrumstalotas interpretācijas draudiem. Pamatojoties uz to, ka Amsterdamas līgums saskaņā ar pašreizējo EKL IV sadaļu veiktajiem pasākumiem bija piešķīris "jaunu dimensiju" [79], Tiesa noteica, ka šāds notikums apstiprina "dalībvalstu gribu noteikt šādus pasākumus Kopienu tiesiskajā kārtībā un tādējādi *izveidot principu, ka šie tiesību akti ir interpretējami autonomi*" [80]. Turklāt spriedumā tika norādīts, ka apstāklis, ka Komisijas sākotnēji piedāvātās direktīvas vietā tika izvēlēta regulas forma, "norāda uz to, cik svarīgi Kopienu likumdevējam ir, lai minētās regulas tiesību normas tiktu *piemērotas* tieši *un vienveidīgi*" [81]. Šādi secināts arī spriedumā lietā *Weiss und Partner* [82], kurā, no jauna iztirzājot izsniegšanas nepieņemšanas sekas, tika atkārtoti norādīts, ka Regula Nr. 1348/2000 piemērojama vienveidīgi [83].

83. Ņemot vērā iepriekš izklāstīto, neuzskatu, ka Regulas Nr. 1348/2000 16. pantā būtu viennozīmīgi noteikts, ka Kopienu jēdziena "ārpustiesas dokuments" noskaidrošana ir valsts tiesību ziņā. Tik būtiska atsauce būtu atspoguļota pašā tiesību aktā, tomēr šāda griba nav saskatāma nedz tā tiesību normās,

77 — Tas ir delikāts jautājums, lai arī pārsteidzošā kārtā daži [autori] to ir atzinuši par nebūtisku. Sharma, D. H., *Zustellungen im Europäischen Binnenmarkt*, Berlīne, Duncker & Humblot, 2003, 84. lpp., kļūdās vērtējumā, apgalvojot, ka attiecīgā strīda priekšmetam nevajadzētu radīt šaubas, kas apdraudētu Regulas Nr. 1348/2000 piemērojamību. Tomēr deviņu dalībvalstu dalība šajā tiesvedībā, kā arī viedokļu atšķirība šajā jautājumā apliecina, ka tas izraisījis ievērojamu rezonansi.

78 — 2005. gada 8. novembra spriedums lietā C-443/03 (Krājums, I-9611. lpp.).

79 — Turpat, 45. punkts.

80 — 45. punkts, slīpraksts pievienots.

81 — 46. punkts, slīpraksts pievienots.

82 — 2008. gada 8. maija spriedums lietā C-14/07 *Weiss und Partner* (Krājums, I-3367. lpp.).

83 — Ģenerāladvokātes Štiksas-Haklas [*Stix-Hackl*] 2005. gada 28. jūnijā iepriekš minētajā lietā *Leffler* sniegto secinājumu 63. punktā norādīts, ka regulas mērķis ir pēc iespējas ciešāk tuvināt tajā paredzēto tiesību tiesiskās sekas. Tādēļ "nešķiet īsti loģiski ["meklēt glābiņu" valsts tiesībās], lai novērstu iespējamos trūkumus regulējumā".

nedz vēsturē. Var apspriest vienveidīgumu, uz kura nodrošināšanu ir vērsta regula, bet valstis nevar pēc savas labpatikas manipulēt ar Regulas Nr. 1348/2000 16. panta interpretāciju.

84. Panta redakcija ir visnotaļ neskaidra. Tajā vienīgi noteikts, ka ārpustiesas dokumentus var nosūtīt izsniegšanai citā dalībvalstī saskaņā ar šīs regulas noteikumiem. Šis lakoniskums kontrastē ar četrpadsmit iepriekšējiem pantiem, kuros sīki izklāstīta tiesas dokumentu izsniegšanas kārtība.

85. Šajā ziņā piekrītu Čehijas Republikai, kura uzskata, ka ārpustiesas dokuments jāvērtē, "ievērojot izcelsmes valsts tiesības, tās interpretējot saskaņā ar regulas mērķi un visu valstu tiesību sistēmu pamatā esošajiem vispārīgajiem principiem" [84]. Šāds risinājums šajā gadījumā ir pareizākais, jo ar Regulu Nr. 1348/2000 ir gribēts saskarē ar šāda veida dokumentiem izmantot katras dalībvalsts gūto pieredzi. Komisijas apstiprinātajā glosārijā atspoguļota šī valstu dažādība un paredzēti noteikumi ne vien attiecībā uz tajā uzskaitītajiem dokumentiem, bet arī tiem, kas tajā nav norādīti, bet, sistēmiski vērtējot, ietilpst Regulā Nr. 1348/2000. Iepriekš minētajā 16. pantā "ārpustiesas dokuments" apveltīts ar Kopienu dimensiju, lai arī dalībvalstīm piešķirta svarīga loma, proti, sagatavot paraugu, lai nodrošinātu, ka Kopienu jēdziens aptvertu dokumentus, kuri saskaņā ar dalībvalstu tiesību tradīciju var būt ārpustiesas dokumenti [85].

86. Tādēļ aicinu Tiesu Regulā Nr. 1348/2000 paredzētā "ārpustiesas dokumenta" definīciju noteikt, ievērojot valstu tiesu iekārtu atšķirības un regulas mērķus, kā arī saskaņoti ar tiem.

87. Pirmā šā veida dokumentu definēšanai noderīgā norāde rodama pirms Regulas Nr. 1348/2000 spēkā esošajos tiesību aktos. Ievērojamākais tās priekšgājējs ir jau minētā liela Eiropas Savienības dalībvalstu vairākuma ratificētā Hāgas 1965. gada konvencija, uz kuru Tiesa pamatojās lietā *Weiss und Partner* [86]. Atšķirībā no šajā lietā aplūkotās regulas Konvencijas 17. pantā sniegta jēdziena "ārpustiesas dokuments" definīcija, tajā ietverot dokumentus, "ko sastādījušas institū-

84 — Čehijas Republikas valdības rakstveida apsvērumi, 8. punkts.

85 — Scarano, L. A. "Il Regolamento CE n. 1348/2000 sulle notifiche internazionali intracomunitarie". Izdevumā Ambrosi, I. un Scarano, L. A. *Diritto Civile Comunitario e Cooperazione Giudiziaria Civile.* Milāna, Giuffrè, 2005, 105.–106. lpp.

86 — Iepriekš minētais spriedums, 52. punkts.

cijas vai sastādījuši Līgumslēdzējas valsts tiesu ierēdņi". Tādēļ saskaņā ar minēto konvenciju par ārpustiesas dokumentiem uzskatāmi tikai publiski dokumenti [87].

88. Cits ievērības cienīgs priekšgājējs ir 1997. gada Konvencija par tiesas un ārpustiesas dokumentu izsniegšanu, kas sagatavota, pamatojoties uz atcelto LES K3. pantu, un nav stājusies spēkā. Kā jau esmu norādījis, Regulā Nr. 1348/2000 tika pārņemti spēkā nestājušās konvencijas noteikumi, tostarp pašreizējais 16. pants. Tomēr [konvencijā] bija ietverts arī ļoti būtisks skaidrojošais ziņojums, uz kuru arī Tiesa atsaucās lietā *Weiss und Partner* [88]. Ziņojuma skaidrojumā par 1. pantu tika atzītas grūtības precīzi definēt "ārpustiesas dokumentus". Tomēr turpinājumā piebilsts, ka tie ir "dokumenti, ko sagatavo valsts amatpersona, kā, piemēram, notariālie akti vai tiesas ierēdņa akti, vai akti, ko sagatavo dalībvalsts iestāde vai kuri, ievērojot to veidu un nozīmi, var tikt nodoti un paziņoti saņēmējiem oficiālā ceļā". Šis jēdziens ir plašāks par Hāgas konvencijas izpratnē esošo, jo aptver ne vien valsts iestāžu sagatavotos ārpustiesas dokumentus, bet arī cita veida dokumentus, kas, lai arī būdami īpaši svarīgi tiesiskajām attiecībām, ir tikai un vienīgi privāti.

89. Skaidrojums rodams ari Komisijas sagatavotajā glosārijā, kurā ietverti ārkārtīgi dažādi dokumenti, kuriem kopīgs ir tikai dažu pazīmju minimums. Ņemot vērā šo daudzveidību, piedāvāju Tiesai Regulā Nr. 1348/2000 paredzēto "ārpustiesas dokumentu" definīciju izvērtēt, izsverot trīs pamatīpašības, kas uzskaitītas glosārijā norādītajos piemēros.

90. Pirmkārt, par tādiem uzskatāmi dokumenti, kuros iesaistīta iestāde, proti, valsts pārvaldes funkcijas īstenojoša nosūtītājas valsts tiesām nepiederīga "iestāde", vai kuri ir saistīti ar publisku aktu. Jēdziens "iesaistīšanās" nozīmē, ka attiecīgo dokumentu var būt sagatavojusi šī iestāde vai tā saturs apstiprināts ar publisku paziņojumu [89]. Tāpat saistība ar "publisku aktu" nozīmē, ka pastāv ārpustiesas dokumenti, kuru oficiālums izriet nevis no vienpersoniskas vai koleģiālas iestādes, bet gan no tiesību akta. Tādējādi pastāv dokumenti, kuru likumā tieši noteiktās sekas valsts tiesību sistēmā ir tik būtiskas, ka tie izsniedzami saskaņā ar Regulu

87 — Hāgas Starptautisko privāttiesību konferences Pastāvīgā biroja sagatavotajā Praktiskajā rokasgrāmatā par 1965. gada Konvenciju norādīti [Konvencijas] 17. pantā minēto ārpustiesas dokumentu piemēri: "extrajudicial documents include [..] demands [f]or payment, notices to quit in connection with leaseholds or contracts of employment, protests with respect to bills of exchange and promissory notes, provided that they are issued by an authority of huissier. Objections to marriage, consents for adoption, and acceptances of paternity are also in this class insofar as they imply compliance with certain formalities", *Practical Handbook on the Operation of The Hague Service Convention, Permanent Bureau — Hague Conference,* Monreāla, Wilson & Lafleur Ltée, 2006, 30. lpp. Pēdējā teikumā vērojama dokumenta publiskā rakstura nozīmes mazināšana, tomēr joprojām paredzot kādas iestādes iejaukšanos noteiktā apjomā.

88 — Iepriekš minētais spriedums, 53.–54. punkts. Zīmīgi, ka jau pirmajā lietā saistībā ar Regulu Nr. 1348/2000, proti, lietā *Leffler,* Tiesa kategoriski noliedz šā ziņojuma izmantojamību interpretācijai. Tōreiz [spriedumā] 43. punktā Tiesa noteica, ka "nevar [apgalvot], ka atteikuma pieņemt dokumentu sekas ir jānosaka ar valsts tiesību aktiem. Šajā sakarā nevar likumīgi atsaukties uz komentāriem, kas ietverti Konvencijas skaidrojošajā ziņojumā [..]". Šis apgalvojums ir veikts, lai novērstu regulas interpretācijas atšķirības valstu līmenī.

89 — Iepriekš minētais Sharma, D. H., 84. lpp.

Nr. 1348/2000. Šie akti ir 1997. gada Konvencijas skaidrojošajā ziņojumā norādītie "dokumenti, [..] kuri, ievērojot to veidu un nozīmi, var tikt nodoti un paziņoti saņēmējiem oficiālā ceļā".

91. Otrkārt, šie dokumenti rada īpašas un atšķirīgas tiesiskās sekas, jo attiecībā uz tiem tiek ievērotas formalitātes. Tādēļ nebūt ne katrs ārpustiesas dokuments dēļ [iestādes] iesaistīšanās vien iegūst nozīmi, kas atšķiras no tās, kāda tam būtu bijusi gadījumā, ja tas nebūtu saistīts ar valsts iestādi. Valstu tiesību sistēmās privātpersonām var uzlikt pienākumu vērsties iestādēs, lai nostiprinātu noteiktu dokumentu spēkā esamību un tādējādi viestu stabilitāti un drošību tiesiskajās attiecībās. Savukārt, ja valsts iesaistīšanās dokumenta spēkā esamību neietekmē, uzskatu, ka tas nav "ārpustiesas dokuments" Regulas Nr. 1348/2000 izpratnē. Tādējādi šajā gadījumā dokumenta klasifikācija var būtiski mainīties atkarībā no tā, vai pirkuma un pārdevuma līguma izbeigšana tiek paziņota privātā vēstulē vai ar kādas iestādes iesaistīšanos, kuras rezultātā tā tiek noformēta notariālā aktā par pieprasījumu un paziņošanu [90].

90 — Iepriekš minētais Sharma, D. H., 84. lpp., kā ārpustiesas dokumenta piemēru min privāttiesiska līguma izbeigšanu.

92. Treškārt, lai saglabātu saskaņotību ar regulas pamatmērķi, kas būtībā ir nodrošināt efektīvu un ātru tiesu sadarbību Kopienas teritorijā, attiecīgajam ārpustiesas dokumentam jāpamato prasījums iespējamā tiesvedībā. Jābūt kaut vai minimālai saistībai starp izsniegšanu, no vienas puses, un Regulas Nr. 1348/2000 mehānismu iedarbināšanai, no otras puses. Pretējā gadījumā valstu tiesas pārtaptu kurjerpasta dienestos tiesvedību pat neuzsākušiem strīda dalībniekiem. Tiesai šis apstāklis jāņem vērā, "ārpustiesas dokumenta" definīciju ierobežojot ar šo trešo nosacījumu.

93. Tādēļ uzskatu, ka ārpustiesas dokumenti ir tie, kuros, pirmkārt, ir iesaistīta iestāde vai kuri ir saistīti ar publisku aktu, kuriem, otrkārt, iesaistīšanās rezultātā ir īpašas un atšķirīgas tiesiskās sekas un kuri, treškārt, pamato prasījumu turpmākā tiesvedībā. Jautājumu par to, vai notariālais akts par pieprasījumu un paziņojumu, ar kuru paziņots par nekustamā īpašuma pirkuma un pārdevuma līguma izbeigšanu, ir "ārpustiesas dokuments", jānoskaidro valsts [tiesai], ņemot vērā trīs izklāstītos nosacījumus.

VII — Secinājumi

94. Ievērojot visu iepriekš izklāstīto, ierosinu Tiesai atbildēt *Juzgado de Primera Instancia e Instrucción nº 5 de San Javier* šādi:

1) Padomes 2000. gada 29. maija Regulas (EK) Nr. 1348/2000 par tiesas un ārpustiesas civillietu un komerclietu dokumentu izsniegšanu Eiropas Savienības dalībvalstīs paredzētie "ārpustiesas dokumenti" ir ne vien lietas materiālos esošie, bet arī tie, kas jāizsniedz neatkarīgi no tiesvedības esamības;

2) "ārpustiesas dokumenti" Regulas Nr. 1348/2000 izpratnē ir tie, kuros, pirmkārt, ir iesaistīta iestāde vai kuri ir saistīti ar publisku aktu, kuriem, otrkārt, iesaistīšanās rezultātā ir īpašas un atšķirīgas tiesiskās sekas un kuri, treškārt, pamato prasījumu turpmākā tiesvedībā;

3) jautājumu par to, vai notariālais akts par pieprasījumu un paziņojumu, ar kuru paziņots par nekustamā īpašuma pirkuma-pārdevuma līguma izbeigšanu, ir "ārpustiesas dokuments", jānoskaidro valsts tiesai, ņemot vērā trīs izklāstītos nosacījumus.